

87.**Zákon****ze dne 12. července 1950**

o trestním řízení soudním (trestní řád).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA PRVÁ.**OBECNÁ USTANOVENÍ.****Oddíl prvý.****Základní ustanovení.****§ 1.****Účel zákona.**

(1) Účelem tohoto zákona je upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni. Pomáhat k dosažení tohoto účelu je právem a povinností každého občana.

(2) Projednávání věcí se má dít tak, aby vychovávalo občany k ostražitosti vůči nepřítelům pracujícího lidu a jiným rušitelům jeho budovatelského úsilí a k plnění občanských povinností.

§ 2.**Úkoly prokurátora a soudu.**

(1) Úkolem prokurátora a soudu v trestním řízení je pečovat o to, aby byly zachovávány zákony lidově demokratické republiky a aby jich bylo používáno v souladu se zájmy pracujícího lidu. Úkolem vojenského prokurátora a vojenského soudu je kromě toho chránit bojeschopnost ozbrojených sborů a kázeň a pořádek v nich stanovený, upevňovat velitelskou pravomoc a tím přispívat k zabezpečení obrany vlasti.

(2) Úkolem prokurátora v trestním řízení je zejména konat přípravné řízení, bdít nad spravedlivým potrestáním pachatelů a dbát o výkon trestů jim uložených.

(3) Úkolem soudu v trestním řízení je zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech; o plnění tohoto úkolu pečují stejnou měrou soudci z lidu i soudci z povolání.

§ 3.**Součinnost úřadů a veřejných orgánů.**

Úřady a veřejné orgány jsou povinny pomáhat prokurátorům a soudům při plnění je-

řích úkolů, zejména s největším urychlením vyhovovat jejich dožadáním a trestné činy neprodleně oznamovat prokurátorům.

§ 4.**Šetření státního, hospodářského a služebního tajemství.**

Prokurátor, soud a všechny úřady a veřejné orgány činné v trestním řízení jsou povinni učinit opatření, aby státní, hospodářské a služební tajemství bylo zachováno v tajnosti; za tím účelem postupují, pokud je to nezbytné a se základními zásadami trestního řízení slučitelné, odchýlně od předpisů o trestním řízení.

§ 5.**Posuzování předběžných otázek.**

Prokurátor a soud posuzuje v trestním řízení samostatně všechny předběžné otázky, které se vyskytnou; je-li tu však o takové otázce pravomocné rozhodnutí jiného soudu, úřadu nebo veřejného orgánu, vezme je prokurátor a soud za podklad svého rozhodnutí, pokud nejde o posouzení trestnosti obviněného.

§ 6.**Výjimky z působnosti trestního řádu.**

(1) Pravomoci prokurátora a soudu podle tohoto zákona nepodléhají osoby, kterým přísluší právo exterritoriality nebo osobní osvobození.

(2) Vznikne-li pochybnost o tom, zda nebo do jaké míry je někdo vyňat z pravomoci prokurátora a soudu podle tohoto zákona, musí být o tom vyžádáno prohlášení ministra spravedlnosti; toto prohlášení je závazné i pro soud.

Oddíl druhý.**Vojenské soudnictví.****§ 7.**

(1) Vojenské soudní pravomoci podléhají:

- a) vojenské osoby v činné službě,
- b) vojenské osoby ve výslužbě a vojenští penzisté,
- c) osoby, které se povoláním k zvláštní službě staly příslušníky branné moci,

- d) příslušníci vojensky organizovaných a jiných sborů v činné službě, o nichž to stanoví zvláštní zákony,
- e) osoby povolané k osobním úkonům pro potřebu branné moci,
- f) invalidé, kteří jsou ve stavu vojenských invalidoven,
- g) osoby ve vazbě nařízené vojenským prokurátorem nebo vojenským soudem,
- h) osoby, na nichž se vykonává trest odnětí svobody ve vojenském vězeňském ústavu,
- ch) váleční zajatci.

(2) Vojenská soudní pravomoc podle odstavce 1 se vztahuje jen na trestné činy spáchané za trvání poměru, který tuto pravomoc zakládá. Jestliže některý z trestných činů uvedených v hlavě první až deváté zvláštní části trestního zákona, který byl spáchán v době trvání poměru zakládajícího vojenskou soudní pravomoc, vyjde najevo teprve po skončení tohoto poměru, může vojenský prokurátor postoupit věc okresnímu prokurátoru.

§ 8.

Vojenské soudní pravomoci podléhají dále:

- a) vojenské osoby mimo činnou službu pro trestný čin nenastoupení služby v branné moci (§§ 265 až 267 tr. zák.),
- b) vojenské osoby a příslušníci vojensky organizovaných a jiných sborů mimo činnou službu, o nichž to stanoví zvláštní zákony, pro trestné činy vojenské, jichž se dopustili ve služebním stejnokroji.

§ 9.

Pravomoc státního prokurátora a státního soudu se mimo dobu branné pohotovosti státu vztahuje i na osoby, které jinak podléhají vojenské soudní pravomoci.

§ 10.

Vláda stanoví nařízením, které skupiny civilního obyvatelstva podléhají vojenské soudní pravomoci za zvýšeného ohrožení vlasti a pro které trestné činy.

§ 11.

(1) Kde tento zákon mluví o okresním, krajském a generálním prokurátoru, rozumí se tím v oboru vojenského soudnictví, pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá jinak, nižší, vyšší a nejvyšší vojenský prokurátor.

(2) Kde tento zákon mluví o okresním, krajském a nejvyšším soudu a o předsedovi soudu, rozumí se tím v oboru vojenského soudnictví, pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá jinak, nižší, vyšší a nejvyšší vojenský soud a náčelník vojenského soudu.

§ 12.

Pravomoc, kterou tento zákon přiznává ministru a ministerstvu spravedlnosti, náleží v oboru vojenského soudnictví ministru a ministerstvu národní obrany.

Oddíl třetí.

Příslušnost.

§ 13.

Příslušnost státního prokurátora.

(1) Státní prokurátor koná přípravné řízení o činech trestných podle hlavy první zvláštní části trestního zákona, na které zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasně odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně deset let.

(2) Státní prokurátor může konat přípravné řízení také

- a) o ostatních činech trestných podle hlavy první zvláštní části trestního zákona a
- b) o trestných činech příslušníků Sboru národní bezpečnosti, vyžaduje-li to služební zájem tohoto sboru.

(3) Státní prokurátor může konat přípravné řízení též o nepřekazení a neoznámení činů trestných podle hlavy první zvláštní části trestního zákona, o nadřizování jim a o spolčení a podněcování k nim.

Příslušnost okresního prokurátora.

§ 14.

Mimo případy uvedené v § 13 koná přípravné řízení okresní prokurátor.

§ 15.

(1) Přípravné řízení koná ten okresní prokurátor, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Byl-li trestný čin spáchán v několika obvodech, koná přípravné řízení okresní prokurátor, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

(2) Byl-li trestný čin spáchán v cizině nebo nelze-li místo činu zjistit, koná přípravné řízení okresní prokurátor, v jehož obvodu má obviněný bydliště, pracoviště nebo pobyt, a nejsou-li v Československé republice nebo nedají-li se zjistit, okresní prokurátor, v jehož obvodu trestný čin vyšel najevo. Je-li okresních prokurátorů takto příslušných několik, koná přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

(3) Zjistí-li se v případě uvedeném v odstavci 2 dodatečně místo činu v Československé republice, může se postoupit věc okresnímu prokurátoru příslušnému podle místa činu.

§ 16.

Byl-li trestný čin spáchán vojenskou osobou, která koná činnou službu u jednotky, u níž je zřízen nižší vojenský soud, koná přípravné řízení prokurátor činný u tohoto soudu.

Společné přípravné řízení

§ 17.

(1) Přípravné řízení se koná společně o všech trestných činech téhož obviněného a proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí. Společné přípravné řízení však nemůže konat okresní prokurátor o trestném činu, na který se vztahuje pravomoc vojenského prokurátora, a vojenský prokurátor o trestném činu, na který se vztahuje pravomoc okresního prokurátora.

(2) K urychlení přípravného řízení nebo z jiných důležitých důvodů lze však v případě uvedeném v odstavci 1 řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného přípravného řízení.

§ 18.

(1) Společné přípravné řízení koná státní prokurátor, je-li příslušný konat přípravné řízení alespoň o jednom z trestných činů.

(2) Mimo případ uvedený v odstavci 1 koná společné přípravné řízení okresní prokurátor, který je příslušný konat přípravné řízení proti přímému pachateli nebo o nejtěžším trestném činu. Je-li okresních prokurátorů takto příslušných několik, koná společné přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

§ 19.

(1) Zanikl-li důvod společného přípravného řízení zastavením trestního stíhání nebo vyloučením některé věci, řídí se příslušnost ke konání přípravného řízení o věci, která zbyla po zastavení trestního stíhání nebo která byla vyloučena, podle ustanovení §§ 13 až 16, a jde-li v takovém případě o více věcí, též podle ustanovení §§ 17 a 18.

(2) Okresní prokurátor, který konal společné přípravné řízení, pokračuje však v případě uvedeném v odstavci 1 v přípravném řízení o věci, která zbyla po zastavení trestního stíhání nebo která byla vyloučena, je-li to k urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů vhodné.

§ 20.

Příslušnost soudu.

(1) Řízení v první stolici koná, nestanoví-li zákon jinak, soud, u něhož je činný prokurátor, který podal žalobu nebo učinil jiný návrh.

(2) Soud může k urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného řízení; příslušnost soudu (odstavec 1) se tím nemění.

§ 21.

Odnětí a přikázání věci.

(1) Z důležitých důvodů může být věc příslušnému okresnímu prokurátoru odňata a přikázána okresnímu prokurátoru jinému. O odnětí a přikázání rozhoduje krajský prokurátor, je-li oběma okresním prokurátorům nadřízen, jinak generální prokurátor.

(2) Z důležitých důvodů může být věc příslušnému okresnímu soudu odňata a přikázána okresnímu soudu jinému. O odnětí a přikázání rozhoduje krajský soud, je-li oběma okresním soudům nadřízen, jinak nejvyšší soud.

§ 22.

Dožádání.

(1) Prokurátor a soud vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení ve svém obvodu zpravidla sami. Generální, státní a krajský prokurátor a nejvyšší, státní a krajský soud mohou je však vykonat též dožádáním okresního prokurátora nebo okresního soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden.

(2) Mimo svůj obvod vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení prokurátor a soud zpravidla dožádáním okresního prokurátora nebo okresního soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden; je-li však nebezpečí v prodlení nebo je-li toho nezbytně třeba pro řádné posouzení věci, vykonají je i mimo svůj obvod sami.

(3) V oboru vojenského soudnictví mohou jednotlivé úkony trestního řízení vykonat vojenský prokurátor a vojenský soud vždy též dožádáním okresního prokurátora nebo okresního soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden.

§ 23.

Právní pomoc ve styku s cizinou.

(1) Povinnost poskytovat právní pomoc soudům a úřadům cizích států, jakož i právo žádat je o právní pomoc se řídí předpisy vydanými o tom ministrem spravedlnosti.

(2) Styk se soudy a úřady cizích států se děje, není-li upraven jinak, prostřednictvím ministerstva spravedlnosti.

Oddíl čtvrtý.

Rozhodnutí.

§ 24.

Hlasování senátu.

(1) Hlasování a poradě, která je předchází, smí být kromě soudců přítomen jen zapisovatel. O hlasování se sepíše zvláštní protokol.

(2) Soudcové z lidu hlasují před soudci z povolání. Soudcové mladší hlasují před staršími; u vojenských soudů hlasují soudcové hodnosti nižší před soudci hodnosti vyšší a při stejné hodnosti mladší před staršími. Předseda senátu hlasuje naposled.

(3) K rozhodnutí je třeba většiny hlasů. Nedosáhne-li se většiny ani rozdělením otázek, připočítávají se hlasy obviněnému nejméně příznivé k hlasům po nich příznivějším tak dlouho, až se dosáhne většiny. Je-li sporné, který z hlasů je obviněnému příznivější, rozhodne se o tom hlasováním.

(4) Všichni členové senátu musí hlasovat, i když byli v některé předchozí otázce přehlasováni. Při hlasování o trestu se však mohou ti, kdo hlasovali pro zproštění, zdržet hlasování; jejich hlasy se pak přičítají k hlasu pro obviněného nejpříznivějším.

§ 25.

Způsob rozhodování.

(1) Prokurátor rozhoduje, pokud ze zákona nevyplývá jinak, usnesením.

(2) Nestanoví-li zákon výslovně, že soud rozhoduje rozsudkem, rozhoduje usnesením.

O b s a h r o z s u d k u.

§ 26.

(1) Rozsudek musí po úvodních slovech „Jménem republiky“ obsahovat:

- a) označení soudu a den vyhlášení rozsudku,
- b) jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště,
- c) výrok o tom, zda se obviněný uznává vinným či zda se žaloby zprošťuje, a dále označení trestného činu, jehož se tento výrok týká, s uvedením všech jeho zákonných znaků, místa, času a jiných okolností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným,
- d) odůvodnění a poučení o odvolání.

(2) Rozhodne-li soud v hlavním nebo odvolacím líčení o ochranném opatření, musí rozsudek obsahovat i tento výrok.

§ 27.

(1) Odsuzující rozsudek musí dále obsahovat výrok o trestu s uvedením použitých zákonných ustanovení,

(2) Rozhodne-li soud v hlavním nebo odvolacím líčení

- a) o podmíněném odsouzení,
 - b) o započtení vazby a trestu,
 - c) o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu, nebo
 - d) o ručení zúčastněné osoby,
- musí odsuzující rozsudek obsahovat též tyto výroky.

§ 28.

O b s a h u s n e s e n í.

(1) Usnesení musí kromě výroku obsahovat též označení prokurátora nebo soudu, den rozhodování, stručné označení věci a poučení o stížnosti.

(2) Usnesení, jímž se zamítá nějaký návrh nebo proti němuž lze podat stížnost anebo jímž se rozhoduje o opravném prostředku, musí obsahovat též odůvodnění.

§ 29.

O z n a m o v á n í r o z h o d n u t í.

(1) Rozhodnutí prokurátora a soudu se označují přítomným osobám vyhlášením.

(2) Prokurátoru, který při vyhlášení soudního rozhodnutí nebyl přítomen, oznámí se toto rozhodnutí zasláním spisu k nahlédnutí. ~~26~~

dá-li o to prokurátor, doručí se mu stejnopis vyhotovení rozhodnutí, i když byl při jeho vyhlášení přítomen.

(3) Nebyla-li osoba, které se rozhodnutí přímo dotýká, přítomna při jeho vyhlášení, oznámí se jí rozhodnutí doručením stejnopisu jeho vyhotovení, jestliže může proti rozhodnutí podat opravný prostředek nebo vést podle něho exekuci; byla-li taková osoba při vyhlášení přítomna, doručí se jí stejnopis vyhotovení takového rozhodnutí, jen žádá-li o to. Stejnopis vyhotovení rozhodnutí o opravném prostředku se osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká, doručí vždy.

§ 30.

Oprava vyhotovení rozhodnutí.

(1) Prokurátor může opravit zřejmé chyby ve vyhotovení svého rozhodnutí, pokud se tím rozhodnutí nemění.

(2) Předseda senátu může opravit zřejmé chyby ve vyhotovení soudního rozhodnutí, pokud se tím rozhodnutí nemění.

(3) Oprava se provede tak, aby původní znění zůstalo čitelné. O provedené opravě se vyrozumějí všechny osoby, kterým byl stejnopis vyhotovení rozhodnutí doručen; zároveň se stejnopis vyhotovení rozhodnutí, je-li toho třeba, od nich vyžádá k provedení opravy.

(4) Proti rozhodnutí o opravě je přípustná stížnost, pokud je přípustný opravný prostředek i proti původnímu rozhodnutí. Tato stížnost má odkladný účinek, má-li jej i opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí.

Oddíl pátý.

Stížnost.

§ 31.

Přípustnost.

(1) Opravným prostředkem proti usnesení je stížnost.

(2) Stížností lze odporovat usnesení státního a okresního prokurátora a státního a okresního soudu, a to jen pokud to zákon připouští.

§ 32.

Oprávněné osoby.

Stížnost může podat osoba, které se usnesení přímo dotýká, a jde-li o usnesení soudu, též prokurátor.

§ 33.

Lhůta.

Stížnost se podává u prokurátora nebo u soudu, proti jehož usnesení směřuje, do tří dnů od oznámení tohoto usnesení (§ 29).

§ 34.

Vzdání se a zpětvzetí stížnosti.

(1) Oprávněná osoba se může stížnosti výslovně vzdát nebo podanou stížnost vzít zpět.

(2) Stížnost podanou prokurátorem může vzít zpět i nadřízený prokurátor.

(3) Stížnost, kterou podala ve prospěch osoby, které se usnesení přímo dotýká, jiná oprávněná osoba, může být vzata zpět jen s výslovným souhlasem osoby, v jejíž prospěch byla stížnost podána.

Rozhodnutí o stížnosti.

§ 35.

(1) Prokurátor nebo soud, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může stížnosti sám vyhovět, pokud změna původního usnesení není v neprospěch osoby jiné než stěžovatele.

(2) Jestliže lhůta k podání stížnosti uplynula již všem oprávněným osobám a stížnosti nebylo vyhověno již podle odstavce 1, předloží prokurátor věc nadřízenému prokurátoru, a jde-li o stížnost proti rozhodnutí soudu, předloží předseda senátu věc nadřízenému soudu.

§ 36.

(1) O stížnosti proti usnesení státního prokurátora rozhoduje generální prokurátor. O stížnosti proti usnesení okresního prokurátora rozhoduje nadřízený krajský prokurátor.

(2) O stížnosti proti usnesení státního soudu rozhoduje nejvyšší soud. O stížnosti proti usnesení okresního soudu rozhoduje nadřízený krajský soud.

§ 37.

(1) Nadřízený prokurátor nebo soud zamítne stížnost,

- a) byla-li podána opožděně nebo osobou neoprávněnou anebo osobou, která se jí výslovně vzdala nebo ji vzala zpět, nebo
- b) není-li důvodná.

(2) Jako opožděná nemůže být zamítnuta stížnost, kterou oprávněná osoba podala později jen proto, že se řídila nesprávným poučením.

§ 38.

Nezamítne-li nadřízený prokurátor nebo soud stížnost, zruší napadené usnesení a

- a) rozhodne sám ve věci, nebo
- b) nařídí prokurátoru nebo soudu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, aby věc znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je tento prokurátor nebo soud vázán právním názorem, který ve věci vyslovil nadřízený prokurátor nebo soud.

Oddíl šestý.

Vyloučení prokurátora
a soudce.

§ 39.

(1) Z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen prokurátor, u něhož pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(2) Z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce, u něhož pro poměr k projednávané věci, k prokurátoru nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(3) Ve vyšší stolici jsou kromě toho vyloučeni prokurátor a soudce, kteří se zúčastnili trestního řízení v první stolici.

§ 40.

(1) Jakmile se doví o skutečnosti odůvodňující jeho vyloučení, oznámí to prokurátor nadřízenému orgánu a soudce předsedovi soudu, u něhož je činný; až do rozhodnutí o vyloučení vykonají jen ty úkony, které nedopouštějí odkladu.

(2) O vyloučení prokurátora rozhoduje nadřízený orgán.

(3) O vyloučení soudce rozhoduje soud, u něhož je tento soudce činný. Kdyby se však tento soud po vyloučení jednotlivých soudců stal neschopným rozhodování, rozhoduje o vyloučení

- a) nadřízený krajský soud, jde-li o okresní soud, a
- b) nejvyšší soud, jde-li o státní nebo krajský soud.

Oddíl sedmý.

Obviněný a jeho obhajoba.

§ 41.

Práva obviněného.

(1) Obviněnému musí být poskytnuta možnost, aby se vyjádřil o skutečnostech, které se mu dávají za vinu, a k důkazům o nich, aby uvedl všechny okolnosti a důkazy, které slouží k jeho obhajobě, aby činil návrhy a zvolil si obhájce.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu jsou povinni obviněného vždy o jeho právech poučit.

§ 42.

Zákonný zástupce obviněného.

Zákonný zástupce nesvéprávného obviněného je oprávněn obviněného zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit obviněný. Tato práva může zákonný zástupce vykonávat i proti vůli obviněného.

§ 43.

Obhájce.

(1) Obhájcem může být jen advokát a v řízení před státním a vojenským prokurátorem a státním a vojenským soudem jen advokát zapsaný do zvláštního seznamu, který vede ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem národní obrany.

(2) Jestliže jde o naléhavý případ a advokát není ihned dosažitelný, může být ustanoven obhájcem (§ 45) též soudce nebo zaměstnanec způsobilý k úřadu soudce z povolání, který je u soudu činný.

(3) V oboru vojenského soudnictví může být se souhlasem představeného ustanoven obhájcem též důstojník práv v činné službě, jestliže jde o naléhavý případ a advokát není ihned dosažitelný anebo jestliže to vyžaduje povaha projednávané věci.

(4) Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání nemůže být obhájcem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočnick.

§ 44.

Zvolení obhájce.

(1) Neužije-li obviněný práva zvolit si obhájce, může mu ho zvolit na svůj náklad jeho

příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec a manžel a zúčastněná osoba, Není-li obviněný svéprávný, mohou tak tyto osoby učinit i proti jeho vůli.

(2) Nebude-li obhájce prokurátoru a v řízení před soudem soudu oznámen tím, kdo ho zvolil, musí sám prokázat, že byl za obhájce zvolen.

(3) Obviněný může obhájci, kterého si sám zvolil, obhajování odejmout a také místo obhájce ustanoveného soudem nebo zvoleného osobou k tomu oprávněnou může si zvolit obhájce jiného.

Ustanovený obhájce.

§ 45.

(1) Nemá-li obviněný obhájce v případech, kde ho musí mít, vyzve jej prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu, aby do určité lhůty oznámil, koho si za obhájce zvolil. Neoznámí-li to ve stanovené lhůtě ani obviněný, ani ten, kdo má právo mu obhájce zvolit, ustanoví obviněnému obhájce prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu.

(2) Předseda senátu ustanoví obviněnému pro hlavní líčení a opravné řízení obhájce též na žádost obviněného, prokáže-li, že nemá dostatečných prostředků, aby hradil náklady na obhájce.

(3) Je-li obviněných několik, ustanoví se těm, jejichž zájmy si neodporují, zpravidla obhájce společný.

§ 46.

(1) Ustanovený obhájce je povinen převzít obhajobu; z důležitých důvodů může ho však prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu na jeho žádost povinnosti obhajování zprostit.

(2) Na žádost obviněného může prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu místo ustanoveného obhájce z důležitých důvodů ustanovit obhájce jiného.

§ 47.

Oprávnění obhájce.

(1) Nebylo-li zmocnění obhájce omezeno, vztahuje se na celé řízení.

(2) Obhájce je oprávněn činit za obviněného návrhy a podávat za něj žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit obviněný. Není-li obviněný svéprávný, může tak ob-

hájce činit i proti jeho vůli, nikoli však proti vůli zákonného zástupce.

(3) Obhájce smí mluvit a dopisovat si s obviněným, který je ve vazbě; za přípravného řízení však jen za podmínek stanovených prokurátorem, tak aby nemohlo být mařeno úspěšné provedení trestního řízení.

Oddíl osmý.

Poškozený a zúčastněná osoba.

§ 48.

Poškozený.

(1) Osobě poškozené trestným činem (poškozenému) musí být poskytnuta možnost, aby v trestním řízení uplatňovala své nároky vzešlé z trestného činu a aby činila návrhy v hlavním a odvolacím líčení.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu jsou povinni poškozeného vždy o jeho právech poučit.

(3) Zemře-li poškozený, přecházejí práva, která má v trestním řízení, na jeho právního nástupce.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se neužije v řízení před státním a vojenským prokurátorem a státním a vojenským soudem a v řízení státním.

Zajištění nároků poškozeného vzešlých z trestného činu.

§ 49.

(1) Je-li důvodná obava, že uspokojení nároků poškozeného vzešlých z trestného činu bude mařeno, může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit movité věci obviněného, a to až do pravděpodobné výše škody; zajištěné věci nutno sepsat a zpravidla uschovat u prokurátora nebo u soudu. Na návrh poškozeného může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit též pohledávky obviněného, pokud nejde o odměnu za práci nebo o pohledávky plynoucí z národního pojištění, a přikázat dlužníku obviněného, aby místo plnění obviněnému složil předmět plnění do úschovy prokurátora nebo soudu.

(2) O tom, že zajištění bylo nařízeno, se poškozený vyrozumí s poučením o ustanovení § 50 odst. 1.

(3) Proti rozhodnutí, jímž bylo zajištění nařízeno, je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se neužije v řízení před státním a vojenským prokurá-

torem a státním a vojenským soudem a v řízení stanném.

§ 50.

(1) Prokurátor a v řízení před soudem soud zruší zajištění,

- a) pomine-li důvod pro který bylo zajištění nařízeno,
- b) skončí-li trestní stíhání zastavením nebo rozsudkem zprošťujícím, nebo
- c) uplyne-li jeden měsíc od právní moci rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným, nebo od postoupení věci vojenskému prokurátoru nebo vojenskému soudu.

(2) Prokurátor a v řízení před soudem soud omezí zajištění, shledá-li, že ho není třeba v rozsahu, v němž bylo nařízeno.

(3) O tom, že zajištění bylo zrušeno nebo omezeno, se vyrozumí též poškozený.

§ 51.

Zúčastněná osoba.

(1) Zúčastněnou osobou se rozumí ten,

- a) jehož věc může být nebo byla zabráná, není-li v řízení obviněným, nebo
- b) komu může být nebo bylo uloženo ručení za nedobytný trest peněžitý.

(2) Zúčastněné osobě musí být poskytnuta možnost, aby se k věci vyjádřila a činila návrhy v hlavním a odvolacím líčení a ve veřejném zasedání.

(3) Prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu jsou povinni zúčastněnou osobu vždy o jejích právech poučit.

§ 52.

Zákonný zástupce poškozeného a zúčastněné osoby.

Nejsou-li poškozený nebo zúčastněná osoba svéprávní, vykonává jejich práva podle tohoto zákona jejich zákonný zástupce.

§ 53.

Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby.

(1) Poškozený a zúčastněná osoba se mohou dát zastupovat zmocněncem. Nebylo-li zmocnění omezeno, vztahuje se na celé řízení.

(2) Zmocněncem poškozeného a zúčastněné osoby může být jen osoba svéprávní a občanský bezúhonná, která není pokoutníkem; při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zase-

dání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočnick.

(3) Zmocněncem zúčastněné osoby v řízení před státním a vojenským prokurátorem a státním a vojenským soudem může být jen advokát, který by ve věci mohl být obhájcem.

(4) Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby je oprávněn činit za poškozeného nebo zúčastněnou osobu návrhy a podávat za ně žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se mohou zúčastnit poškozený nebo zúčastněná osoba.

(5) Nebude-li zmocněnec prokurátoru a v řízení před soudem soudu oznámen tím, kdo ho zmocnil, musí sám prokázat, že byl zmocněn.

Oddíl devátý.

Úkony mimo přípravné řízení a jiná obecná ustanovení.

Úkony soudu.

§ 54.

(1) Úkony soudu koná zpravidla senát.

(2) Úkony dožádaného soudu koná jediný soudce; tento soudce má práva a povinnosti předsedy senátu.

§ 55.

Jednotlivé úkony soudu, u nichž to zákon připouští, koná mimo hlavní a odvolací líčení a veřejné a neveřejné zasedání předseda senátu. Provedení jednotlivých úkonů může svěřit soudci, který je členem senátu; tento soudce má v takovém případě práva a povinnosti předsedy senátu.

§ 56.

(1) Na výslech a vazbu obviněného, na výslech svědka a znalce, na chledání, domovní a osobní prohlídku, vydání a odnětí věci a na otevření zásilek se v řízení před soudem přiměřeně užije ustanovení o přípravném řízení; o vazbě obviněného rozhoduje vždy senát.

(2) Stížnost prokurátora proti rozhodnutí soudu o vazbě má odkladný účinek; byl-li však prokurátor při vyhlášení takového rozhodnutí přítomen, má jeho stížnost odkladný účinek jen tehdy, byla-li podána ihned po vyhlášení rozhodnutí.

(3) Dojde-li k zatčení nebo zadržení obviněného až v řízení před soudem, odevzdá orgán povoláný k vyhledávání (§ 76) obviněného přímo soudu.

§ 57.

Úkony prokurátora mimo
přípravné řízení.

Na úkony, které prokurátor koná mimo přípravné řízení, se přiměřeně užije ustanovení o přípravném řízení.

§ 58.

Tlumočník.

(1) Je-li třeba přetlumočit obsah výpovědi nebo písemnosti, přibere se k tomu tlumočník.

(2) Jako tlumočník nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39).

(3) Tlumočník se v předvolání upozorní na následky nedostavení (§§ 73 a 75) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl ve věci vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako tlumočník.

(4) Tlumočník musí být poučen o tom, že je povinen podle svých znalostí přesně přetlumočit obsah výpovědi nebo písemnosti a zachovávat mlčenlivost o tom, co se jako tlumočník dověděl; dále musí být poučen o významu své funkce s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi.

§ 59.

Účast při výslechu.

(1) Výslechu konaného mimo hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání se mohou kromě vyslychajícího, zapisovatele a vyslychaného zúčastnit jiné osoby, jen pokud to zákon připouští.

(2) Výslech osoby mladší než osmnáct let nebo osoby, jejíž vyjadřovací schopnost je omezena, lze provést za pomoci jiné osoby, lze-li očekávat, že se tím výslech usnadní.

§ 60.

Protokol.

(1) O jednání sepíše zapisovatel protokol, který musí obsahovat:

- a) označení prokurátora nebo soudu,
- b) místo, čas a předmět jednání,
- c) jména a příjmení úředních osob, které se jednání zúčastnily,
- d) vyličení průběhu jednání, zejména podané návrhy, podstatný obsah rozhodnutí a udělená poučení, po případě vyjádření poučených osob.

(2) Nemůže-li zapisovatel, který se jednání zúčastnil, sepsat protokol pro nastalou překážku, sepíše jej osoba řídící jednání.

(3) Jako zapisovatel nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39).

§ 61.

Podání.

(1) Podání se posuzuje podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno.

(2) Podání lze učinit písemně, ústně do protokolu nebo telegraficky.

(3) Ten, kdo podání učinil písemně nebo telegraficky, může být prokurátorem a v řízení před soudem předsedou senátu vyzván, aby ve lhůtě, která se mu určí, dodal potřebný počet stejnopisů. Nevyhoví-li této výzvě, budou stejnopisy pořízeny na jeho náklad; na to musí být ve výzvě upozorněn.

Lhůty.

§ 62.

(1) Do lhůty určené podle dní se nezapočítává den, kterého se stala událost určující počátek lhůty.

(2) Lhůty stanovené podle týdnů, měsíců nebo let se končí uplynutím onoho dne posledního týdne nebo měsíce, jenž svým jménem nebo číselným označením odpovídá dni, kterého se stala událost určující počátek lhůty. Chybí-li tento den v posledním měsíci lhůty, končí se lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) Padne-li konec lhůty na den pracovního klidu, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

(4) K zachování lhůty stačí, jestliže podání v ní bylo

- a) dáno na poštu a adresováno prokurátoru nebo soudu, u něhož má být podáno nebo který má ve věci rozhodnout,
- b) podáno u prokurátora nebo soudu, který ve věci má rozhodnout,
- c) učiněno příslušníkem ozbrojeného sboru v činné službě u představeného,
- d) učiněno u velitelství vězeňského ústavu, kde je obviněný uvězněn, nebo
- e) učiněno ústně do protokolu u kteréhokoli okresního prokurátora nebo okresního soudu.

§ 63.

(1) Zmešká-li obviněný z omluvitelného důvodu lhůtu k podání opravného prostředku, po-

volí mu prokurátor nebo soud, který ve věci rozhodoval v první stolici, navrácení lhůty, jestliže o to obviněný požádá do tří dnů od pomínutí překážky a v téže lhůtě podá též promeškaný opravný prostředek. Bylo-li povoleno navrácení lhůty, považuje se lhůta k podání opravného prostředku za zachovanou.

(2) Proti rozhodnutí o žádosti za navrácení lhůty je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Doručení.

§ 64.

(1) Písemnosti určené pro obviněného, poškozeného nebo pro zúčastněnou osobu se doručují:

- a) nejsou-li svéprávní, jejich zákonnému zástupci,
- b) mají-li obhájce nebo zmocněnce, obhájce nebo zmocněnci, a to i když mají zákonného zástupce.

(2) Předvolání se doručuje vždy jen osobě, která se předvolává.

(3) Žaloba a stejnopis vyhotovení rozsudku vyhlášeného v nepřítomnosti obviněného se doručí vždy též obviněnému.

§ 65.

(1) Do vlastních rukou adresáta se doručují:

- a) předvolání,
- b) žaloba, je-li adresátem obviněný,
- c) stejnopis vyhotovení rozhodnutí, může-li adresát proti němu podat opravný prostředek.

(2) I tam, kde se doručuje do vlastních rukou, je zpravidla přípustné náhradní doručení. Náhradní doručení je však vyloučeno, doručuje-li se obviněnému:

- a) předvolání k hlavnímu líčení,
- b) žaloba,
- c) stejnopis vyhotovení rozsudku, proti němuž může podat odvolání.

§ 66.

Nahlížení do spisů.

(1) Obviněný, poškozený a zúčastněná osoba a jejich obhájci a zmocněnci, a nejsou-li svéprávní, též jejich zákonní zástupci mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, a dělat si výpisky a poznámky.

(2) V přípravném řízení může prokurátor osobám uvedeným v odstavci 1 odepřít, aby

nahlédly do spisu nebo jeho části, mohli-li by tím být zmařen účel trestního řízení; nesmí jim však být odepřeno nahlédnout do spisů o takových úkonech, při kterých mají právo být přítomny.

Náklady trestního řízení.

§ 67.

Náklady nutné k provedení trestního řízení hradí zálohově stát; nepočítají se k nim vlastní náklady obviněného, poškozeného a zúčastněné osoby.

§ 68.

(1) Byl-li obviněný pravomocně odsouzen, je povinen nahradit

- a) náklady zálohované státem a
- b) poškozenému na jeho žádost jeho nutná vydání a ušlou odměnu za práci a vydání způsobená přibráním zmocněnce; není-li svéprávní, též nutná vydání a ušlou odměnu za práci jeho zákonného zástupce.

(2) Bylo-li vedeno trestní řízení pro několik trestných činů nebo proti několika obviněným, je obviněný povinen nahradit jen ty náklady trestního řízení, které souvisí s trestným činem, jímž byl uznán vinným. Nelze-li náklady oddělit, stanoví soud, přihlížeje k stupni zavinění a k majetkovým poměrům obviněného, v jakém poměru je obviněný povinen náklady nahradit.

§ 69.

Byl-li obviněný pravomocně zproštěn, hradí stát náklady, které založil.

§ 70.

(1) Náklady trestního řízení způsobené zpět vzatým nebo bezvýsledným opravným prostředkem proti rozhodnutí soudu anebo bezvýsledným návrhem na obnovu trestního stíhání je povinen nahradit ten, kdo jej podal.

(2) Náklady, které by podle odstavce 1 měl nahradit prokurátor nebo orgán veřejné péče o mládež, hradí stát.

§ 71.

(1) Náklady souvisící s ochrannými opatřeními je povinna nahradit osoba, které bylo ochranné opatření pravomocně uloženo.

(2) Za náklady na ochrannou výchovu mladistvého ručí osoby, které mají vůči němu živovací povinnost.

§ 72.

(1) O povinnosti k náhradě nákladů podle §§ 68, 70 a 71 a o jejich výši rozhodne soud, který ve věci rozhodl v první stolici.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 73.

(1) Osobě, která bez dostatečné omluvy neuposlechla příkazu, daného jí podle tohoto zákona, může být uloženo, aby nahradila náklady, které tím způsobila. O povinnosti k náhradě těchto nákladů a o jejich výši rozhodne prokurátor, a jde-li o příkaz soudu, soud.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 74.

Určení svědeckého, znaleckého a tlumočnického.

(1) Výši nutných vydání a ušlé odměny za práci svědka určí prokurátor nebo předseda senátu, který jej předvolal. Nárok svědka na náhradu nutných vydání a ušlé odměny za práci zaniká, neuplatní-li jej svědek nejpozději do tří dnů po svém výsledku, a jestliže k výsledku nedojde, do tří dnů potom, kdy mu to bylo sděleno.

(2) Výši nutných vydání a odměny znalce a tlumočnicka určí prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 75.

Pořádkový trest.

(1) Kdo ruší řízení nebo se k prokurátoru nebo k soudu chová urážlivě anebo neuposlechne příkazu daného mu podle tohoto zákona, může být potrestán pokutou do pěti tisíc Kčs. Jde-li o příslušníka ozbrojeného sboru v činné službě, může se jeho potrestání přenechat jeho představenému podle kázeňského řádu. Jde-li o uvězněného, může se jeho potrestání přenechat velitelství vězeňského ústavu podle vězeňského řádu. Tato rozhodnutí činí prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(3) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může prokurátor nebo předseda senátu, který pokutu uložil, ji prominout nebo zmírnit.

(4) Vydobytá pokuta připadá státu.

HLAVA DRUHÁ.

PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ.

Oddíl prvý.

Průběh přípravného řízení.

§ 76.

Vyhledávání.

(1) Vyhledávání o trestných činech konají orgány národní bezpečnosti; za tím účelem mohou předvolat a vyslechnout každého, od koho se mohou nadít objasnění skutečností závažných pro zjištění trestného činu. Podle potřeby konají vyhledávání též v součinnosti s jinými veřejnými orgány.

(2) Vyhledávání o trestných činech příslušníků ozbrojených sborů v činné službě může konat i jejich představený nebo jím pověřený orgán; přitom mají vůči příslušníkům ozbrojeného sboru v činné službě, k němuž sami náleží, stejná práva a stejné povinnosti jako orgány národní bezpečnosti. Nemůže-li představený včas zakročit, má tato jeho práva a tyto jeho povinnosti místní velitel nejbližšího místa činu nebo pobytu obviněného.

Vyšetřování.

§ 77.

Doví-li se prokurátor o trestném činu, koná vyšetřování, pokud věc již není dostatečně vysvětlena.

§ 78.

Za vyšetřování učiní prokurátor vše, co je nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení; za tím účelem především

- sbírá důkazy o skutečnostech důležitých pro rozhodnutí soudu, ať již svědčí v neprospěch obviněného či v jeho prospěch, zejména vyslýchá obviněného a svědky,
- pečuje o to, aby obviněný mohl být postaven před soud a aby nemařil trestní řízení, zejména rozhoduje o vazbě,
- zajišťuje výkon trestu a ochranných opatření, k nimž by mohlo dojít,
- zajišťuje uspokojení nároků poškozeného vzešlých z trestného činu.

§ 79.

Prokurátor může z důležitých důvodů nařídit osobám, které bude asi nutno vyslechnout jako obviněné nebo jako svědky, aby se téhož nebo i příštího dne nevzdalovaly z místa, které určí.

§ 80.

(1) Je-li k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení třeba odborné znalosti, přibere prokurátor znalce.

(2) Mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti závažné pro trestní řízení, koná prokurátor ohledání.

§ 81.

(1) Je-li důvodné podezření, že v bytě nebo v jiné místnosti je věc důležitá pro trestní řízení nebo že se tam skrývá obviněný, může prokurátor vykonat domovní prohlídku.

(2) Je-li důvodné podezření, že někdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, může prokurátor vykonat jeho osobní prohlídku.

§ 82.

Věc důležitou pro trestní řízení může prokurátor vzít do úschovy. Kdo má takovou věc u sebe, je povinen ji na vyzvání vydat prokurátoru. Nebude-li vyzvání k vydání věci vyhověno, může být věc odňata.

§ 83.

Je-li k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení nutno zjistit obsah nedoručených telegramů, dopisů nebo jiných zásilek, které pravděpodobně pocházejí od obviněného nebo jsou pro něho určeny, nařídí prokurátor, aby mu je podnik provádějící jejich dopravu vydal; prokurátor to však může nařídít jen tehdy, jestliže tu je některý z důvodů vazby (§ 96).

§ 84.

(1) Prokurátor koná vyšetřování zpravidla osobně; je oprávněn žádat od každého úřadu a veřejného orgánu vysvětlení a zprávy.

(2) Prokurátor je oprávněn při vyšetřování nařídít orgánům povolaným k vyhledávání, aby vykonaly jednotlivé vyšetřovací úkony. Tyto orgány mají vykonat i další vyšetřovací úkony, jejichž nutnost vyplynula z úkonu, o nějž byly požádány.

Žaloba.

§ 85.

(1) Je-li podezření z trestného činu proti obviněnému dostatečně odůvodněno, podá na něj prokurátor zpravidla žalobu, a to u soudu, u něhož je činný.

(2) Vezme-li prokurátor před zahájením hlavního líčení žalobu zpět, vrací se věc do stavu vyšetřování.

§ 86.

Žaloba musí obsahovat:

- a) označení prokurátora a den sepsání žaloby,
- b) jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště,
- c) označení trestného činu s uvedením všech jeho zákonných znaků, místa, času a jiných okolností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným,
- d) označení důkazů, jejichž provedení při hlavním líčení se navrhuje,
- e) podstatné důvody podezření.

§ 87.

Návrh na ochranné opatření.

(1) Je-li toho třeba, navrhne prokurátor soudu, u něhož je činný, aby nařídil ochranné léčení nebo ochrannou výchovu anebo vyslovil zabránění.

(2) Návrh uvedený v odstavci 1 může prokurátor učinit též v žalobě.

§ 88.

Přerušování trestního stíhání.

- (1) Prokurátor přeruší trestní stíhání,
 - a) nelze-li pro nepřítomnost obviněného věc náležitě objasnit,
 - b) není-li obviněný pro duševní poruchu, která nastala až po spáchání trestného činu, schopný chápat smysl trestního řízení, nebo
 - c) nemohl-li být pachatel zjištěn.

(2) Před přerušováním trestního stíhání učiní prokurátor vše, co je nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení.

(3) Pomine-li důvod přerušování, prokurátor v trestním stíhání pokračuje.

§ 89.

Zastavení trestního stíhání.

- (1) Prokurátor zastaví trestní stíhání,
 - a) je-li nepochybné, že skutek obviněného není trestným činem,
 - b) je-li nepochybné, že trestný čin nespáchal obviněný,
 - c) není-li podezření z trestného činu dostatečně odůvodněno,
 - d) je-li nepochybné, že trestnost činu zanikla,
 - e) je-li nepochybné, že obviněný není trestně odpovědný,
 - f) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo, nebo

g) jestliže obviněný zemřel.

(2) Prokurátor může zastavit trestní stíhání,

- a) jde-li o čin, jehož nebezpečnost pro společnost je nepatrná,
- b) jestliže jde o trestný čin vojenský, který lze vyřídit kázeňsky, a prokurátor pokládá kázeňské vyřízení za dostačující,
- c) je-li trest, k němuž může stíhání vést, zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný trestný čin byl obviněnému již uložen nebo ho podle očekávání postihne,
- d) byl-li obviněný pro týž skutek dostatečně potrestán národním výborem nebo kázeňsky anebo cizozemským soudem nebo úřadem, nebo
- e) je-li obviněný vydán do ciziny nebo vyhoštěn.

(3) O zastavení trestního stíhání prokurátor podle možnosti vyrozumí obviněného a poškozeného.

(4) Pomine-li důvod zastavení nebo objeví-li se dodatečně, že tu takový důvod není, prokurátor v trestním stíhání pokračuje.

§ 90.

Postoupení věci.

Shledá-li prokurátor, že není příslušný, postoupí věc příslušnému prokurátoru; je však povinen před postoupením věci učinit vše, co je k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení neodkladně nutné.

§ 91.

Žádost za milost.

(1) Řízení o žádosti za milost před podáním žaloby koná prokurátor, který ve věci koná nebo by byl příslušný konat přípravné řízení.

(2) Shledá-li prokurátor, že žádost za milost není důvodná, zamítne ji; jinak ji předloží se svým návrhem nadřízenému prokurátoru. Nezamítne-li žádost ani tento prokurátor, předloží ji se svým návrhem ministerstvu spravedlnosti.

(3) Nařídí-li to prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, nesmí být žádost zamítnuta, nýbrž musí být s návrhem předložena. Nařídí-li to v takovém případě prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, trestní řízení se zatím nezahájí nebo se v zahájeném trestním řízení zatím nepokračuje.

Oddíl druhý.

Výslech a vazba obviněného.

§ 92.

Předvolání a předvedení.

Jestliže se obviněný, který byl řádně předvolán, nedostaví bez dostatečné omluvy, může být předveden; na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněn. Je-li to k úspěšnému provedení trestního řízení nutné, může být obviněný předveden i bez předchozího předvolání.

Výslech.

§ 93.

Na počátku výslechu označí prokurátor obviněnému trestný čin, ze kterého je obviněn. Vyzve ho, aby se k obvinění podrobně vyjádřil, zejména aby souvisle vyklíčil skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, aby uvedl okolnosti, které zeslabují nebo vyvracejí podezření vůči němu, a aby nabídl důkazy o nich. Zároveň obviněného upozorní na polehčující okolnost doznání.

§ 94.

(1) Výslech se koná tak, aby podal pokud možno úplný a jasný obraz skutečností závažných pro trestní řízení. K výpovědi nebo k doznání nesmí být obviněný žádným způsobem donucován.

(2) Má-li se výslechem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve prokurátor obviněného, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána.

(3) Je-li třeba zjistit pravost rukopisu obviněného, může ho prokurátor vyzvat, aby napsal potřebný počet slov. K tomu však nesmí být obviněný žádným způsobem donucován.

(4) Obviněný je povinen strpět úkony potřebné k zjištění jeho totožnosti.

§ 95.

(1) Jestliže se výpověď obviněného odchyľuje v podstatných bodech od výpovědi svědka nebo spoluobviněného a rozpor nelze vysvětlit jinak, může být obviněný postaven těmto osobám tváří v tvář.

(2) Osoba oprávněná odepřít vypovídat jako svědek podle § 111 odst. 1 nesmí být proti své vůli postavena obviněnému tváří v tvář ani tehdy, když neodepřela vypovídat, ledaže by o to požádal sám obviněný.

§ 96.

Důvody vazby.

(1) Je-li obviněný podezřelý z trestného činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně deset let, musí být vzat do vazby.

(2) Obviněný může být vzat do vazby též, jsou-li tu skutečnosti, které odůvodňují obavu,

- a) že uprchne, zejména proto, že nelze ihned zjistit jeho totožnost nebo bydliště, nebo pro vysoký trest, který ho podle očekávání postihne,
- b) že bude působit na svědky nebo spoluobviněné anebo že bude jinak mařit objasnění skutečností závažných pro trestní řízení, nebo
- c) že se znovu dopustí trestného činu, který spáchal, nebo že dokoná trestný čin, o který se pokusil, anebo že vykoná trestný čin, kterým vyhrožoval.

Zatčení.

§ 97.

(1) Příkaz k zatčení vydá písemně předseda senátu na návrh prokurátora.

(2) V příkaze k zatčení se označí trestný čin, z něhož je obviněný podezřelý, a důvod zatčení. Není-li pobyt obviněného znám, uvede se v příkaze k zatčení též popis obviněného.

(3) Zatčení provede na základě příkazu k zatčení orgán povoláný k vyhledávání. Příkaz k zatčení budiž doručen obviněnému při zatčení, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po něm.

(4) Příkaz k zatčení předseda senátu odvolá, jakmile důvod k němu pomine.

§ 98.

Orgán povoláný k vyhledávání smí provést zatčení i bez příkazu předsedy senátu, byl-li obviněný přistižen při činu samém. Obviněný je přistižen při činu samém i tehdy, byl-li ihned po činu jako podezřelý pronásledován nebo postižen za okolností, které ukazují na jeho účast při činu, zejména s věcmi, kterými byl trestný čin spáchán nebo které z něho pocházejí.

§ 99.

Zadrženi.

(1) Jestliže je nebezpečí v prodlení a je tu některý z důvodů vazby, smí orgán povoláný k vyhledávání zadržet obviněného za účelem jeho odevzdání prokurátoru.

(2) Osobu přistiženou při činu samém smí kdokoli zadržet, je-li toho nezbytně třeba k zjištění totožnosti, k zamezení útěku nebo k zabezpečení důkazů. Je však povinen odevzdat ji ihned nejbližšímu orgánu povolánému k vyhledávání, a není-li to možné, učinit mu o tom ihned oznámení.

§ 100.

Odevzdání obviněného prokurátoru.

(1) Osoba zatčená podle § 97 musí být orgánem povoláným k vyhledávání ihned vyslechnuta a nejdéle do osmačtyřiceti hodin odevzdána prokurátoru.

(2) Osoba zatčená podle § 98 nebo zadržena (§ 99) musí být orgánem povoláným k vyhledávání ihned vyslechnuta a

- a) nejdéle do osmačtyřiceti hodin propuštěna, nebo
- b) je-li tu některý z důvodů vazby, odevzdána prokurátoru.

(3) Příslušník ozbrojeného sboru v činné službě může být v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 odevzdán též představenému.

Rozhodnutí o vazbě.

§ 101.

(1) O vazbě osoby odevzdané podle § 100 rozhodne prokurátor (představený) ihned, a to pokud možno po jejím výslechu. Shledá-li, že některý z důvodů vazby trvá, rozhodne, že se obviněný ve vazbě ponechá; jinak jej propustí na svobodu.

(2) Mimo případ uvedený v odstavci 1 může prokurátor vzít obviněného do vazby, vyjde-li za jeho výslechu najevo, že tu je některý z důvodů vazby. Totéž může učinit představený, je-li obviněný příslušníkem ozbrojeného sboru v činné službě.

§ 102.

Nevezme-li prokurátor (představený) obviněného do vazby, ač je tu některý z důvodů vazby uvedených v § 96 odst. 2, nebo propustí-li v takovém případě obviněného z vazby, může mu uložit omezení stran místa pobytu nebo povinnost neprodleně prokurátoru oznámit změnu pobytu.

§ 103.

Přestože je tu některý z důvodů vazby uvedených v § 96 odst. 2, upustí prokurátor za

branné pohotovosti státu od vazby obviněného, který byl povolán k vojenské činné službě, k zvláštní službě nebo k osobním úkonům pro potřeby branné moci, jde-li o podezření z trestného činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let.

§ 104.

Pomine-li důvod vazby, propustí prokurátor (představený) obviněného ihned na svobodu.

§ 105.

Proti rozhodnutí prokurátora o vazbě je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 106.

Vyžádání obviněného z ciziny.

Zdržuje-li se obviněný v cizině, požádá předseda senátu podle předpisů, vydaných o tom ministrem spravedlnosti, na návrh prokurátora o vydání obviněného, po případě o jeho prozatímní zatčení.

§ 107.

Urychlení řízení ve vazebních věcech.

Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny působit k tomu, aby byla vazba pokud možno nejvíce zkrácena.

Oddíl třetí.

Výslech svědka.

§ 108.

Povinnost svědčit.

Každý je povinen na předvolání se dostavit a vypovídat jako svědek.

§ 109.

Předvolání a předvedení.

Jestliže se svědek, který byl řádně předvolán, nedostaví bez dostatečné omluvy, může být předveden. Na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněn.

§ 110.

Zákaz výslechu.

Veřejný činitel nesmí být vyslýchán jako svědek o tom, o čem se dověděl při výkonu své pravomoci a co je povinen zachovávat v tajnosti, ledaže by byl této povinnosti svým nadřízeným orgánem zproštěn.

§ 111.

Právo odepřít výpověď.

(1) Odepřít vypovídat jako svědek je oprávněn příbuzný obviněného v pokolení přímém, jeho osvojitel, osvojenec, manžel a sourozenec; je-li obviněných více, má taková osoba právo odepřít vypovídat stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká.

(2) Svědek je též oprávněn odepřít vypovídat, pokud by

a) porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, nebo

b) způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo sourozenci anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako těžkou újmu vlastní.

(3) Odepřít vypovídat jako svědek nemůže ten, kdo má povinnost podle § 165 odst. 2 tr. zák. oznámit trestný čin, jehož se svědecká výpověď má týkat.

(4) Kdo odpírá vypovídat jako svědek, je povinen na vyzvání prokurátora uvést důvod, pro který tak činí.

§ 112.

Poučení svědka.

Před výslechem poučí prokurátor svědka o zákazu výslechu, o právu odepřít výpověď a o tom, že je povinen vypovědět úplnou pravdu a nic nezamlčovat. Dále ho poučí o významu svědecké výpovědi s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi.

§ 113.

Výslech.

(1) Prokurátor vyslechne svědka o jeho poměru k projednávané věci, k obviněnému, poškozenému a zúčastněné osobě a po případě též o jiných skutečnostech, významných pro zjištění jeho hodnověrnosti. Potom ho vyzve, aby souvisle vypovídal všechno, co a odkud o věci ví. Otázky, jimiž by se svědkovi předkládaly okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi, nesmějí být svědkovi dávány.

(2) Má-li se výslechem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve prokurátor svědka,

aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána.

(3) Je-li třeba zjistit pravost rukopisu svědka, může ho prokurátor vyzvat, aby napsal potřebný počet slov.

(4) Nesouhlasí-li výpovědi svědků v závažných bodech, lze svědky postavit tváří v tvář.

Oddíl čtvrtý.

Výslech znalce.

Přibrání znalce.

§ 114.

(1) Je-li třeba znaleckého posudku, přibere prokurátor zpravidla dva znalce. Jednoho znalce stačí přibrat, jde-li o objasnění méně důležitých skutečností nebo je-li tu nebezpečí v prodlení.

(2) Místo přibrání znalce lze se spokojit s lékařským potvrzením, nejsou-li pochybnosti o jeho správnosti.

§ 115.

(1) Jako znalci se zpravidla přiberou osoby trvale ustanovené za znalce u soudu pro obor, o který jde (stálí přísežní znalci), a v oboru vojenského soudnictví příslušníci ozbrojených sborů v činné službě. Není-li jich nebo je-li nebezpečí v prodlení anebo vyžaduje-li případ zvláštní odborné znalosti, mohou být přibráni jiní znalci.

(2) Jako znalec je povinen být činný jen ten, kdo je ustanoven jako stálý přísežný znalec pro obor, jehož znalosti je k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení třeba, a ten, kdo takový obor provozuje jako své povolání.

§ 116.

(1) Jako znalec nesmí být přibrán, kdo by byl ve věci vyloučen (§ 39)

(2) K ohledání a pitvě mrtvolky nelze přibrat jako znalce toho lékaře, který ošetřoval zemřelého přímo před smrtí.

§ 117.

Znalec musí být v předvolání upozorněn na následky nedostavení (§§ 73 a 75) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl ve věci vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako znalec.

§ 118.

Příprava posudku.

(1) Znalci se na jeho žádost poskytnou potřebná vysvětlení. Se souhlasem prokurátora smí znalec nahlédnout do spisů a být přítomen při výslechu obviněného a svědků.

(2) V složitějších případech může prokurátor znalci uložit, aby předložil posudek písemně.

(3) Je-li k podání posudku třeba krevní zkoušky nebo jiného podobného úkonu, je obviněný povinen strpět, aby znalec-lékař na něm takový úkon vykonal, pokud není spojen s nebezpečím pro zdraví obviněného. O této povinnosti musí být obviněný poučen s upozorněním na následky nevyhovění (§§ 73 a 75).

§ 119.

Poučení znalce.

Před výslechem poučí prokurátor znalce o tom, že je povinen podat podle svých odborných znalostí nestranný posudek a zachovávat mlčenlivost o tom, co se jako znalec dověděl. Dále ho poučí o významu znaleckého posudku s hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi.

§ 120.

Výslech.

Prokurátor vyslechne znalce o okolnostech, pro které by nesměl být přibrán. Potom ho vyzve, aby podal posudek; předložil-li znalec posudek písemně, vyzve ho prokurátor, aby posudek ústně stvrdil.

§ 121.

Vady posudku.

Je-li odůvodněna pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, vyžádá si prokurátor od toho, kdo posudek podal, vysvětlení, a kdyby to nevedlo k výsledku, přibere nové znalce.

§ 122.

Posudek úřadu.

Místo přibrání znalců může prokurátor požádat o znalecký posudek úřad anebo veřejný ústav nebo orgán; ty podají posudek písemně.

Oddíl pátý.

Ohledání.

§ 123.

Ohledání těla.

(1) Ohledání těla jiné osoby než obviněného může být provedeno proti její vůli jen tehdy, jestliže je nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jejím těle stopy nebo následky trestného činu.

(2) Vznikne-li podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola ohledána; nestačí-li to pro účely trestního řízení, nařídí prokurátor pitvu. Pohřbit mrtvolu možno v takových případech jen se souhlasem prokurátora. O tom rozhodne prokurátor s největším urychlením.

Vyšetření duševního stavu.

§ 124.

(1) Je-li třeba vyšetřit duševní stav obviněného, přiberou se k tomu vždy dva znalci, pokud možno psychiatři.

(2) Nelze-li duševní stav vyšetřit jinak, může prokurátor nařídít, aby byl obviněný pozorován ve veřejném ústavě, který určí, nebo ve zvláštním pozorovacím oddělení vězeňského ústavu. V takovém případě musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(4) Pozorování nemá trvat déle než dva měsíce; do té doby je nutno podat posudek. Je-li třeba dalšího pozorování, může prokurátor na odůvodněný návrh znalců prodloužit tuto lhůtu na čas potřeby, nikoli však o více než o dva měsíce. Proti prodloužení pozorování je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(5) Zjistí-li znalci u obviněného okolnosti nasvědčující jeho nepřičetnosti, vysloví se zároveň o tom, zda jeho pobyt na svobodě není nebezpečný.

§ 125.

(1) Jsou-li závažné pochybnosti, zda není u svědka, jehož výpověď je pro rozhodnutí zvláště důležitá, podstatně snížena schopnost správně vnímat nebo vypovídat, může prokurátor nařídít, aby byl vyšetřen duševní stav svědka.

(2) K vyšetření duševního stavu svědka podle odstavce 1 se přiberou znalci, pokud možno psychiatři. Pozorování svědka podle § 124 odst. 2 není přípustné.

§ 126.

Protokol.

Protokol o ohledání musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání; mají se proto k němu podle potřeby přiložit fotografie, náčrty a jiné pomůcky.

Oddíl šestý.

Vydání a odnětí věci.

§ 127.

(1) Ve vyzvání k vydání věci musí být ten, kdo ji má u sebe, upozorněn, že nevydá-li věc, bude mu odňata, a na jiné následky nevyhovění (§§ 73 a 75).

(2) Nebude-li vyzvání k vydání věci vyhověno, může prokurátor nařídít, aby věc byla odňata. Je-li nebezpečí v prodlení, může prokurátor nařídít odnětí věci i bez předchozího vyzvání. K odnětí věci se přibere podle možnosti osoba, která není ve věci zúčastněna.

(3) Proti rozhodnutí o odnětí věci je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(4) Orgán povoláný k vyhledávání může věc odejmout i bez příkazu prokurátora, je-li nebezpečí v prodlení, jakož i při výkonu domovní nebo osobní prohlídky.

(5) Osobě, která věc vydala nebo již byla věc odňata, vydá orgán úkon provádějící písemné potvrzení o vydání nebo odnětí věci.

§ 128.

(1) Jakmile není věci třeba k dalšímu řízení, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, pokud k ní neuplatňuje právo jiná osoba, nebo tomu, jehož právo k věci je nepochybné.

(2) Je-li nebezpečí, že se věc vzatá do úschovy, která nebyla vrácena podle odstavce 1, zkaží, nebo vyžaduje-li úschova takové věci nepoměrný náklad, který není osoba uplatňující právo k věci ochotna hradit, věc se prodá a částka za ni stržená se uloží do soudního depozita.

§ 129.

(1) Jestliže byla obviněným vydána nebo mu odňata věc, kterou pravděpodobně získal trestným činem a buď není známo, komu věc patří, nebo není znám pobyt poškozeného, vyhlásí se veřejně popis věci. Vyhlášení se učiní způsobem pro vypátrání poškozeného nejúčelnějším, a to spolu s vyzváním, aby se poškozený přihlásil do roka od vyhlášení.

(2) Neuplatní-li kromě obviněného nikdo ve lhůtě uvedené v odstavci 1 právo k věci, vydá se věc nebo částka za ni stržená obviněnému na jeho žádost. Jestliže o to obviněný nežádá nebo jestliže mu věc zřejmě nepatří, rozhodne soud, že věc nebo částka za ni stržená připadá státu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 130.

Protokol o vydání nebo odnětí věci musí obsahovat též popis vydané nebo odňaté věci.

Oddíl sedmý.

Domovní a osobní prohlídka.

§ 131.

Předchozí výslech.

Domovní a osobní prohlídku lze konat jen po předchozím výslechu toho, u koho nebo na kom se má vykonat, a to jen tehdy, jestliže se výslechem nedosáhne ani dobrovolného vydání hledané věci, ani odstranění jiných důvodů, které vedly k prohlídce. Tohoto výslechu není třeba, je-li nebezpečí v prodlení.

§ 132.

Příkaz k prohlídce.

(1) Nevykoná-li prokurátor domovní nebo osobní prohlídku sám, vykoná ji na jeho příkaz orgán povoláný k vyhledávání. Příkaz k domovní prohlídce vydá prokurátor písemně. Písemný příkaz, který musí obsahovat odůvodnění, se doručí osobě, u níž se prohlídka koná, při prohlídce, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po ní.

(2) Orgán povoláný k vyhledávání může vykonat domovní nebo osobní prohlídku i bez příkazu prokurátora, je-li nebezpečí v prodlení anebo jde-li o osobu přistiženou při činu samém nebo o osobu, na kterou je vydán příkaz k zatčení.

§ 133.

V ý k o n.

(1) Orgán vykonávající domovní prohlídku je povinen umožnit, aby se jí zúčastnila osoba, u níž se koná, nebo některý dospělý člen její domácnosti.

(2) K výkonu domovní a osobní prohlídky se přibere podle možnosti osoba, která není ve věci zúčastněna.

(3) Orgán vykonávající prohlídku se prokáže svým oprávněním.

(4) Osobě, u které byla prohlídka vykonána, vydá orgán vykonávající prohlídku na její žádost ihned, a není-li to možné, nejdéle do osmačtyřiceti hodin po ní písemné potvrzení o důvodech prohlídky a o jejím výsledku, jakož i o věci při ní vydané nebo odňaté.

§ 134.

P r o t o k o l.

Protokol o prohlídce musí obsahovat též okolnosti uvedené v § 133 odst. 4.

Oddíl osmý.

Otevření zásilek.

§ 135.

(1) Zásilku vydanou podle § 83 smí otevřít jen prokurátor. O otevření se sepíše protokol.

(2) Otevřená zásilka se odevzdá adresátovi, a není-li jeho pobyt znám, některému z jeho rodinných příslušníků; jinak se zásilka vrátí odesilateli. Je-li však obava, že by odevzdání zásilky mělo škodlivý vliv na trestní řízení, uloží se u prokurátora, a je-li to vhodné, oznámí se adresátovi obsah dopisu nebo telegramu; není-li jeho pobyt znám, učiní se oznámení některému z jeho rodinných příslušníků.

(3) Zásilka, kterou nebylo uznáno za nutné otevřít, odevzdá se ihned adresátovi, jinak se vrátí podniku, který ji vydal.

§ 136.

Je-li nebezpečí v prodlení, může orgán povoláný k vyhledávání za podmínek uvedených v § 83 nařídit zdržení zásilek; nedojde-li však podniku provádějícímu dopravu zásilek v takovém případě do tří dnů nařízení prokurátora, aby mu zásilky byly vydány, nesmí podnik dopravu zásilek dále zdržovat.

HLAVA TŘETÍ.

HLAVNÍ LIČENÍ.

Oddíl první.

Příprava hlavního líčení.

§ 137.

D o r u č e n í ž a l o b y.

Podá-li prokurátor u soudu žalobu, nařídí předseda senátu její doručení obviněnému s vyzváním, aby před hlavním líčením oznámil soudu důkazy, o jejichž provedení při hlavním líčení žádá. Žaloba musí být doručena nejpozději s předvoláním k hlavnímu líčení.

Zajištění úspěšného provedení hlavního líčení.

§ 138.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení hlavního líčení, zejména provede důkazy, které by nemohly být provedeny při hlavním líčení.

(2) Je-li obviněný ve vazbě, vyslechne ho předseda senátu o tom, zda chce učinit nějaké údaje nebo návrhy. Je-li to žádoucí, vyslechne obviněného, i když není ve vazbě.

§ 139.

Lze-li očekávat, že hlavní líčení bude trvat déle, zařídí předseda senátu, aby se ho zúčastnil jeden nebo více náhradních soudců; náhradní soudce nastoupí na místo člena senátu, jemuž něco zabránilo zúčastnit se celého hlavního líčení.

Nařízení hlavního líčení.

§ 140.

(1) Den konání hlavního líčení stanoví předseda senátu tak, aby obviněnému zbývala od doručení předvolání a žaloby alespoň třídní lhůta k přípravě.

(2) Jestliže prokurátor rozšíří žalobu na nový skutek nebo ji jinak změní před zahájením hlavního líčení, nařídí předseda senátu její doručení obviněnému tak, aby mu zbývala od doručení změněné žaloby alespoň třídní lhůta k přípravě; zároveň ho vyzve, aby před hlavním líčením oznámil soudu důkazy, o jejichž provedení při hlavním líčení žádá.

§ 141.

(1) K hlavnímu líčení předvolá předseda senátu obviněného s upozorněním na možnost konání hlavního líčení v jeho nepřítomnosti; dále předvolá osoby, jejichž osobní účast při hlavním líčení je nutná.

(2) O hlavním líčení vyrozumí předseda senátu zúčastněnou osobu a obhájce, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonného zástupce.

(3) O hlavním líčení před okresním soudem vyrozumí předseda senátu též poškozeného s upozorněním, že i když se nedostaví, rozhodne soud o jeho návrzích, které jsou obsaženy ve spise nebo které soudu dojdou, dříve než se odebere k závěrečné poradě.

§ 142.

Rozhodnutí v neveřejném zasedání.

Vyjdou-li najevo před zahájením hlavního líčení skutečnosti odůvodňující přerušení nebo zastavení trestního stíhání anebo postoupení věci (§§ 165 až 169), učiní soud takové rozhodnutí v neveřejném zasedání.

Oddíl druhý.

Průběh hlavního líčení.

Veřejnost hlavního líčení.

§ 143.

(1) Hlavní líčení je veřejné.

(2) Veřejnost smí být vyloučena pro celé hlavní líčení nebo pro jeho část, jen bylo-li by veřejným projednáním věci ohroženo státní, hospodářské nebo služební tajemství anebo klidný průběh jednání nebo mravnost. Usnesení o vyloučení veřejnosti se veřejně vyhlásí. Soud může však v takovém případě z důležitých důvodů dovolit jednotlivým osobám, aby byly přítomny.

(3) I když byla veřejnost vyloučena, vyhlásí se rozsudek veřejně.

§ 144.

(1) Byla-li veřejnost vyloučena, má obviněný právo zvolit si dva důvěrníky, kteří mohou být při hlavním líčení přítomni. Je-li obviněných více, má každý právo zvolit si dva důvěrníky. Dohromady však obvinění nemají právo zvolit si více než šest osob; jestliže jich bylo zvoleno více a obvinění se nedohodnou, náleží výběr ze zvolených osob soudu.

(2) Byla-li veřejnost vyloučena pro ohrožení státního, hospodářského nebo služebního tajemství, může si obviněný zvolit za důvěrníky jen takové osoby, proti nimž nemají soud ani prokurátor námitky.

§ 145.

Přítomnost při hlavním líčení.

(1) Hlavní líčení se koná za stálé přítomnosti všech členů senátu, prokurátora a zapisovatele.

(2) Nekoná-li se řízení proti uprchlému, nelze konat hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného,

a) který nebyl ještě vyslechnut o trestném činu, jenž je předmětem žaloby, a to ani orgánem povolaným k vyhledávání,

- b) kterému nebyly žaloba nebo předvolání k hlavnímu líčení náležitě doručeny, nebo
- c) který je obviněn z trestného činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasného odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let.

§ 146.

Nutná obhajoba.

Obviněný musí mít při hlavním líčení obhájce (§ 45),

- a) koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasného odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let, nebo
- b) uzná-li to soud za nutné, zejména má-li pochybnosti, zda je obviněný způsobilý hájit se sám.

§ 147.

Řízení hlavního líčení.

(1) Předseda senátu řídí hlavní líčení a dbá o zachování pořádku při něm. Má právo zakázat z důvodů výchovných osobám nezletilým přítomnost v jednací síni.

(2) Osoby, které ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z jednací síně. Obviněný může být vykázán jen po předchozí výstraze, a to pouze na dobu nezbytně nutnou; když byl obviněnému vstup zase povolen, sdělí mu předseda senátu, je-li to vzhledem k chování obviněného možné, podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

(3) Kdo se cítí zkrácen opatřením předsedy senátu, může žádat, aby rozhodl senát.

§ 148.

Zahájení hlavního líčení.

(1) Předseda senátu zahájí hlavní líčení a otázce se obviněného, zda byla zachována lhůta k přípravě (§ 140).

(2) Svědky a znalce vyzve předseda senátu, aby se odebrali do místnosti jim vykázané a bez jeho dovolení se nevzdalovali. Podle potřeby učiní opatření, aby se svědci mezi sebou nedomlouvali; znalcům může uložit, aby zůstali v jednací síni.

(3) Ustanovení odstavce 2 se užije také na poškozeného a zúčastněnou osobu, jsou-li předvoláni jako svědci; po jejich výslechu jim předseda senátu sdělí, o čem se jednalo v jejich nepřítomnosti.

§ 149.

Přednesení žaloby.

(1) Po zahájení hlavního líčení přednese prokurátor žalobu.

(2) Prokurátor může při hlavním líčení, dříve než se soud odebere k závěrečné poradě, rozšířit žalobu na nový skutek nebo ji jinak změnit.

Provádění důkazů.

§ 150.

Po přednesení žaloby se přistoupí k výslechu obviněného a k provádění dalších důkazů.

§ 151.

Prokurátor, jakož i obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci, a nejsou-li svéprávní, též jejich zákonní zástupci, mohou dávat vyslýchaným osobám otázky; otázky, které nepřispívají k objasnění věci, předseda senátu nepřipustí.

§ 152.

Písemnosti, jejichž obsah je důležitý pro posouzení věci, zejména trestní oznámení a posudek úřadu anebo veřejného ústavu nebo orgánu, musí být při hlavním líčení přečteny.

§ 153.

Souhlasí-li prokurátor a obviněný, může být místo přečtení protokolů a jiných písemností sdělen podstatný obsah toho, co by se mělo číst.

§ 154.

(1) Obviněný, který v hlavním líčení nebyl dosud vyslechnut, nesmí být přítomen při výslechu spoluobviněných; předseda senátu může nařídít, aby byl každý obviněný vyslýchán v nepřítomnosti spoluobviněných. V těchto případech sdělí předseda senátu obviněnému po jeho výslechu podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

(2) Po provedení každého jednotlivého důkazu musí být obviněný vyzván, aby se k němu vyjádřil.

(3) Obviněný může i při hlavním líčení jednat se svým obhájcem, nesmí se však s ním radit o odpovědi na danou otázku.

(4) Vzdálí-li se obviněný bez souhlasu předsedy senátu od hlavního líčení, může být předveden.

§ 155.

Koná-li se hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného nebo odpírá-li obviněný vypovídat, přečte se protokol o jeho dřívější výpovědi a jeho návrhy obsažené ve spise.

§ 156.

(1) Svědek, který v hlavním líčení nebyl dosud vyslechnut, nesmí být při provádění důkazů přítomen.

(2) Je-li obava, že svědek nebude v přítomnosti obviněného mluvit pravdu, může předseda senátu nařídít, aby se obviněný za výsledku vzdálil z jednací síně. Po jeho návratu do jednací síně mu předseda senátu sdělí podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu v přítomnosti vyslechnutého svědka vyjádřit.

(3) Svědkovi již vyslechnutému může předseda senátu nařídít, aby se po dobu, kterou určí, zdržoval v jednací síni nebo v místnosti mu vykázané.

(4) Vzdálí-li se svědek bez souhlasu předsedy senátu od hlavního líčení, může být předveden.

§ 157.

(1) Místo výsledku svědka při hlavním líčení smí se při něm přečíst protokol o výsledku svědka provedeném mimo hlavní líčení,

- a) souhlasí-li s tím prokurátor i obviněný,
- b) odpírá-li svědek bez oprávnění výpověď, nebo
- c) zemřel-li svědek, stal-li se duševně chorým, není-li jeho pobyt znám nebo kdyby jeho přítomnost pro stáří, nemoc nebo vzdálenost místa pobytu či z jiných příčin byla spojena s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

(2) Místo výsledku znalce při hlavním líčení smí se při něm přečíst protokol o výsledku znalce provedeném mimo hlavní líčení,

- a) souhlasí-li s tím prokurátor i obviněný, nebo
- b) kdyby přítomnost znalce byla spojena s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

§ 158.

Z á v ě r e č n ě ř e č i.

(1) Po provedení důkazů vyzve předseda senátu poškozeného a zúčastněnou osobu, aby učinili návrhy. Nejsou-li poškozený nebo zúčastněná osoba přítomni ani zastoupeni, přečtou se jejich návrhy ze spisů.

(2) Potom udělí předseda senátu slovo k závěrečným řečem, a to nejprve prokurátoru a po

něm obhájci a obviněnému, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonnému zástupci. Je-li obviněných několik, určí předseda senátu pořadí jejich řečí. Ujme-li se prokurátor znovu slova, přísluší poslední slovo obhájci, obviněnému a zákonnému zástupci.

(3) Prokurátor ve své závěrečné řeči zhodnotí výsledky hlavního líčení, zejména nebezpečnost trestného činu pro společnost a možnost nápravy obviněného; určitou výměru trestu nesmí však prokurátor navrhnout.

§ 159.

S k o n ě n í h l a v n í h o l í č e n í.

(1) Po závěrečných řečech se soud odebere k závěrečné poradě.

(2) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

O d d í l t ř e t í.

R o z h o d n u t í v h l a v n í m l í č e n í.

§ 160.

P o d k l a d p r o r o z h o d n u t í.

(1) Soud může rozhodnout jen o skutku, který je předmětem žaloby, není však vázán právním posouzením skutku v žalobě.

(2) Soud může při rozhodování v hlavním líčení přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při hlavním líčení.

R o z s u d e k.

§ 161.

O tom, zda se obviněný uznává vinným či zda se žaloby zprošťuje, rozhodne soud rozsudkem.

§ 162.

Soud obviněného zproští žaloby,

- a) není-li skutek, který je předmětem žaloby, trestným činem,
- b) je-li prokázáno, že trestný čin nespáchal obviněný,
- c) není-li prokázáno, že trestný čin spáchal obviněný,
- d) zanikla-li trestnost činu, nebo
- e) není-li obviněný trestně odpovědný.

§ 163.

Je-li tu důvod pro ochranné opatření, může je soud nařídít v hlavním líčení i bez návrhu prokurátora.

§ 164.

(1) Jestliže soud uzná obviněného vinným, rozhodne o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu, a to jen tehdy, jestliže o to poškozený žádal, dříve než se soud odebral k závěrečné poradě, a o nároku nebylo již rozhodnuto v řízení ve věcech občanskoprávních.

(2) Nelze-li přesný rozsah nároků určit bez značných průtahů, přízná je soud do výše, do které byly prokázány nebo kterou pokládá za přiměřenou, a co do zbývající části uplatňovaných nároků odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních.

(3) Soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních i tehdy, nelze-li bez značných průtahů stanovit ani přiměřenou výši nároků.

§ 165.

Přerušeni trestního stíhání.

(1) Soud přeruší trestní stíhání,

- a) jestliže obviněného nelze postavit před soud a nekoná se řízení proti uprchlému, nebo
- b) není-li obviněný pro duševní poruchu, která nastala až po spáchání trestného činu, schopen chápat smysl trestního řízení.

(2) Pomine-li důvod přerušeni, soud v trestním stíhání pokračuje.

(3) Proti rozhodnutí, jímž soud přerušil trestní stíhání nebo jímž odmítl v trestním stíhání pokračovat, může prokurátor podat stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 166.

Zastavení trestního stíhání.

(1) Soud zastaví trestní stíhání,

- a) vezme-li prokurátor po zahájení hlavního líčení žalobu zpět, dříve než se soud odebere k závěrečné poradě,
- b) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo, nebo
- c) jestliže obviněný zemřel.

(2) O zastavení trestního stíhání předseda senátu podle možnosti vyrozumí obviněného a poškozeného.

Postoupení věci.

§ 167.

(1) Okresní soud postoupí věc státnímu prokurátoru,

- a) vyjde-li najevo, že jde o některý z trestných činů uvedených v § 13 odst. 1, nebo

b) navrhne-li to, dříve než byl vyhlášen rozsudek, státní prokurátor s odůvodněním, že jde o některý z trestných činů uvedených v § 13.

(2) Převezme-li státní prokurátor stíhání, vrací se věc do stavu vyšetřování; navrhne-li to však státní prokurátor, koná státní soud hlavní líčení, a to na podkladě původní žaloby.

(3) Vratí-li státní prokurátor věc postoupenou podle odstavce 1, okresní soud v řízení pokračuje.

§ 168.

(1) Jestliže po podání žaloby před státním soudem důvod společného řízení zanikne zastavením trestního stíhání nebo vyloučením některé věci, může státní soud postoupit zbývající nebo vyloučenou věc příslušnému okresnímu prokurátoru.

(2) Věc postoupená podle odstavce 1 se vrací do stavu vyšetřování.

§ 169.

(1) Vyjde-li najevo, že obviněný podléhá pro trestný čin, pro který byla podána žaloba, vojenské soudní pravomoci, postoupí okresní soud věc nižšímu vojenskému prokurátoru.

(2) Vyjde-li najevo, že obviněný pro trestný čin, pro který byla podána žaloba, vojenské soudní pravomoci nepodléhá, postoupí nižší vojenský soud věc okresnímu prokurátoru.

(3) Věc postoupená podle odstavce 1 nebo 2 se vrací do stavu vyšetřování; navrhne-li to však prokurátor, jemuž věc byla postoupena, koná soud hlavní líčení, a to na podkladě původní žaloby.

Odročení hlavního líčení.

§ 170.

(1) Soud odročí zahájené hlavní líčení,

- a) shledá-li, že skutek, který je předmětem žaloby, patří k rozhodování senátu o větším počtu členů nebo senátu v jiném složení,
- b) nemá-li obviněný obhájce, ač jej musí mít (§ 146),
- c) žádá-li o to obviněný před přednesením žaloby vzhledem k tomu, že lhůta k přípravě (§ 140) byla zkrácena, nebo
- d) žádá-li o to obviněný vzhledem k tomu, že prokurátor po zahájení hlavního líčení rozšířil žalobu na skutek, který nebyl spáchán za hlavního líčení; v tomto případě nelze bez souhlasu obviněného odročit hlavní líčení na dobu kratší než tři dni.

(2) Soud odročí zahájené hlavní líčení také z jiných důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast je při hlavním líčení nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
- b) objeví-li se za hlavního líčení potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

§ 171.

Při pokračování v odročeném hlavním líčení přednese předseda senátu podstatný obsah do-
savadního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení hlavního líčení uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se hlavní líčení znovu.

HLAVA ČTVRTÁ.

ODVOLÁNÍ A ODVOLACÍ LÍČENÍ.

§ 172.

Přípustnost a účinek.

- (1) Oprávným prostředkem proti rozsudku je odvolání.
- (2) Odvoláním lze odporovat rozsudku státního nebo okresního soudu.
- (3) Odvolání má odkladný účinek.

Oprávněné osoby.

§ 173.

(1) Odsuzujícím rozsudku může odvoláním odporovat:

- a) prokurátor pro nesprávnost kteréhokoli z výroků,
- b) obviněný pro nesprávnost kteréhokoli z výroků, který se ho přímo dotýká,
- c) poškozený pro nesprávnost výroku o jeho nárocích vzešlých z trestného činu,
- d) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku, který se jí přímo dotýká.

(2) Zprošťujícím rozsudku může odvoláním odporovat:

- a) prokurátor pro nesprávnost kteréhokoli z výroků,
- b) obviněný pro nesprávnost kteréhokoli z výroků a pro nesprávnost zjištění do odůvodnění rozsudku pojatého, které se ho přímo dotýkají,
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění.

§ 174.

Ve prospěch obviněného mohou podat odvolání též jeho příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec a manžel. Lhůta k podání odvolání jim počíná týmž dnem jako obviněnému.

§ 175.

Lhůta.

(1) Odvolání se podává u soudu, proti jehož rozsudku směřuje, do tří dnů od oznámení rozsudku (§ 29); požádá-li však prokurátor nebo obviněný do tří dnů od vyhlášení rozsudku, je-li přítomen, o doručení stejnopisu vyhotovení rozsudku, může podat odvolání do tří dnů od jeho doručení.

(2) Má-li se stejnopis vyhotovení rozsudku doručit kromě obhájci nebo zákonnému zástupci i obviněnému proto, že obviněný nebyl při vyhlášení rozsudku přítomen, počíná lhůta od toho doručení, které bylo provedeno později.

§ 176.

Vzdání se a zpětvzetí odvolání.

(1) Oprávněná osoba se může odvolání výslovně vzdát nebo podané odvolání vzít zpět.

(2) Odvolání lze vzít zpět jen do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Odvolání podané prokurátorem může vzít zpět i nadřízený prokurátor.

(3) Odvolání, které podala ve prospěch obviněného jiná oprávněná osoba, může být vzato zpět jen s jeho výslovným souhlasem.

§ 177.

Řízení u soudu první stolice.

(1) Předseda senátu zařídí, aby prokurátoru a osobám, které by mohly být rozhodnutím odvolacího soudu přímo dotčeny, byly doručeny stejnopisy podaného odvolání a stejnopisy podání, jimiž odvolatel odvolání odůvodnil; stejnopisy vyjádření prokurátora a osob, jimž byly stejnopisy odvolání doručeny, se doručí odvolateli.

(2) Jestliže lhůta k podání odvolání uplynula již všem oprávněným osobám, předloží předseda senátu věc odvolacímu soudu.

§ 178.

Odvolací soud.

O odvolání proti rozsudku státního soudu rozhoduje nejvyšší soud. O odvolání proti rozsudku okresního soudu rozhoduje nadřízený krajský soud.

Rozhodnutí odvolacího soudu
v neveřejném zasedání.

§ 179.

(1) Soud zamítne odvolání, bylo-li podáno opožděně nebo osobou neoprávněnou anebo osobou, která se ho výslovně vzdala nebo je vzala zpět.

(2) Jako opožděné nemůže být zamítnuto odvolání, které oprávněná osoba podala později jen proto, že se řídila nesprávným poučením.

§ 180.

(1) Soud přeruší trestní stíhání, není-li obviněný pro duševní poruchu, která nastala až po spáchání trestného činu, schopen chápat smysl trestního řízení.

(2) Pomine-li důvod přerušeni, soud v trestním stíhání pokračuje.

§ 181.

(1) Soud zastaví trestní stíhání,

- a) nelze-li obviněného stíhat, zejména proto, že prezident republiky nařídil, aby se v trestním řízení nepokračovalo, nebo
b) jestliže obviněný zemřel.

(2) O zastavení trestního stíhání předseda senátu podle možnosti vyrozumí obviněného a poškozeného.

§ 182.

Soud zruší napadený rozsudek a postoupí věc příslušnému prokurátoru, opominul-li tak učinit soud první stolice (§§ 167 nebo 169).

§ 183.

Soud zruší napadený rozsudek, jsou-li skutková zjištění soudu první stolice tak nedostatečná, že je nutno hlavní líčení opakovat, a nařídí mu, aby věc v hlavním líčení znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je soud první stolice vázán právním názorem, který ve věci vyslovil odvolací soud. Jestliže je nesprávná jen část napadeného rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, může odvolací soud zrušit i jen tuto část.

§ 184.

Soud může v neveřejném zasedání rozhodnout též

- a) o odvolání obviněného proti zprošťujícímu rozsudku,

b) o odvolání směřujícím jen proti výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu a

c) o odvolání směřujícím jen proti výroku, který se přímo dotýká zúčastněné osoby.

§ 185.

Obecná ustanovení o odvolacím líčení.

(1) Nebylo-li odvolání zcela vyřízeno již v neveřejném zasedání, rozhodne o něm soud v odvolacím líčení.

(2) Na přítomnost a nutnou obhajobu při odvolacím líčení a na veřejnost, řízení a zahájení odvolacího líčení se užije přiměřeně ustanovení §§ 143 až 148.

Příprava odvolacího líčení.

§ 186.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení odvolacího líčení, zejména provede důkazy, které by při odvolacím líčení nemohly být provedeny.

(2) Neučinil-li tak již soud první stolice, zařídí předseda senátu, aby byly doručeny stejnopisy podání uvedených v § 177 odst. 1.

§ 187.

Lze-li očekávat, že odvolací líčení bude trvat déle, zařídí předseda senátu, aby se ho zúčastnil jeden nebo více náhradních soudců; náhradní soudce nastoupí na místo člena senátu, je-li mu něco zabránilo zúčastnit se celého odvolacího líčení.

§ 188.

Den konání odvolacího líčení stanoví předseda senátu tak, aby obviněnému zbývala od doručení předvolání alespoň tří denní lhůta k přípravě.

§ 189.

(1) K odvolacímu líčení předvolá předseda senátu obviněného s upozorněním na možnost konání odvolacího líčení v jeho nepřítomnosti a na to, že nebude-li odvolacímu líčení přítomen, bude se předpokládat, že s přečtením protokolů souhlasí (§ 157); dále předvolá osoby, jejichž osobní účast při odvolacím líčení je nutná.

(2) O odvolacím líčení vyrozumí předseda senátu poškozeného, zúčastněnou osobu a obhájce, a není-li obviněný svéprávný, též jeho zákonného zástupce.

§ 190.

Přednesení návrhů.

Po zahájení odvolacího líčení přednese člen senátu napadený rozsudek a podá zprávu o stavu věci. Potom přednese odvolatel odvolání a odůvodní je; prokurátor a osoby, které rozhodnutím odvolacího soudu mohou být přímo dotčeny, přednesou své vyjádření. Nejsou-li tyto osoby přítomny nebo žádají-li o to, přednese obsah jejich podání člen senátu.

§ 191.

Provádění důkazů.

Po přednesení návrhů se provádějí důkazy. Na provádění důkazů se užije ustanovení §§ 151 až 157. Není-li obviněný přítomen, ač byl řádně předvolán, má se za to, že s přečtením protokolů souhlasí (§ 157).

§ 192.

Závěrečné řeči.

Po provedení důkazů udělí předseda senátu slovo k závěrečným řečem. Obhájci a obviněnému, a není-li obviněný svérávný, též jeho zákonnému zástupci přísluší vždy poslední slovo.

§ 193.

Skončení odvolacího líčení.

(1) Po závěrečných řečech se soud odebere k závěrečné poradě.

(2) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

Rozhodnutí v odvolacím líčení.

§ 194.

Při rozhodování v odvolacím líčení přezkoumá soud správnost všech výroků rozsudku, proti nimž může odvolatel podat odvolání; přitom pečuje o odstranění těch vad řízení, které mohly způsobit nesprávnost těchto výroků.

§ 195.

(1) Soud může při rozhodování v odvolacím líčení přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při odvolacím líčení.

(2) Soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu první stolice jen tehdy, jestliže v tom směru v odvolacím líčení

- a) znovu provedl důkazy provedené v hlavním líčení, nebo
- b) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení.

§ 196.

(1) V neprospěch obviněného může soud změnit rozsudek jen na základě odvolání podaného prokurátorem v neprospěch obviněného; ve výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu může však soud změnit rozsudek v neprospěch obviněného též na základě odvolání podaného poškozeným.

(2) Jestliže soud změnil rozsudek ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také spoluobviněnému, změnil rozsudek vždy také ve prospěch tohoto spoluobviněného.

§ 197.

Soud v odvolacím líčení

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v §§ 179 až 183, měl-li tak učinit již v neveřejném zasedání nebo vyjdou-li teprve v odvolacím líčení najevo skutečnosti odůvodňující některé z těchto rozhodnutí,
- b) zamítne odvolání proto, že není důvodné, nebo
- c) rozhodne sám ve věci rozsudkem (§§ 161 až 164), při čemž zruší napadený rozsudek; jestliže je nesprávná jen část tohoto rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, může odvolací soud zrušit i jen tuto část.

Odročení odvolacího líčení.

§ 198.

(1) Soud odročí zahájené odvolací líčení,

- a) žádá-li o to obviněný před přednesením rozsudku, proti němuž odvolání směřuje, vzhledem k tomu, že lhůta k přípravě (§ 188) byla zkrácena,
- b) nemá-li obviněný obhájce, ač jej musí mít (§ 146 a § 185 odst. 2), nebo
- c) nedostaví-li se k němu obviněný, kterému nebylo náležitě doručeno předvolání k odvolacímu líčení; z tohoto důvodu nelze však odročit odvolací líčení, koná-li se řízení proti uprchlému.

(2) Soud odročí zahájené odvolací líčení také z jiných důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast při odvolacím líčení je nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
- b) objeví-li se za odvolacího líčení potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

§ 199.

Při pokračování v odročeném odvolacím líčení přednese předseda senátu podstatný obsah

dosavadního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení odvolacího líčení uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se odvolací líčení znovu.

HLAVA PÁTÁ.

VEŘEJNĚ A NEVEŘEJNĚ ZASEDÁNÍ.

Oddíl prvý.

Předmět řízení.

§ 200.

Ochranné léčení.

(1) O nařízení ochranného léčení může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání. V takovém případě musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(2) O upuštění od ochranného léčení rozhodne soud na návrh prokurátora ve veřejném zasedání. Návrh na upuštění od ochranného léčení po výkonu trestu odnětí svobody učiní prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

(3) O propuštění z ochranného léčení rozhodne na návrh prokurátora, léčebného ústavu nebo zákonného zástupce ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu se vykonává ochranné léčení.

(4) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 201.

Zabrání.

(1) O zabrání může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání. Před rozhodnutím musí být zúčastněná osoba pokud možno slyšena.

(2) Proti rozhodnutí o zabrání je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 202.

Podmíněné odsouzení.

(1) O tom, zda se má vykonat trest, jehož výkon byl podmíněně odložen, a o tom, zda se podmíněně odsouzený osvědčil, rozhodne na návrh prokurátora soud, který rozhodl v první stolici, a to ve veřejném zasedání. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí, že se podmíněně odsouzený osvědčil, může soud učinit se souhlasem prokurátora též v neveřejném zasedání.

§ 203.

Nápravné opatření.

O přeměně nápravného opatření nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody rozhodne na návrh prokurátora soud, který rozhodl v první stolici, a to ve veřejném zasedání. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 204.

Změna výměry trestu.

(1) Byl-li amnestií zcela nebo zčásti prominut trest za některý z trestných činů, pro které byl obviněnému pravomocně uložen úhrnný nebo dodatkový trest, který dosud nebyl zcela vykonán, stanoví se přiměřený trest za zbývající trestný čin.

(2) Je-li obviněný vydán nebo vyžádán z ciziny jen pro některý z trestných činů, za které mu byl uložen úhrnný nebo dodatkový trest, stanoví se za tento trestný čin přiměřený trest.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 činí na návrh prokurátora soud, který v první stolici rozhodoval o úhrnném nebo dodatkovém trestu, a to ve veřejném zasedání. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

§ 205.

Žádost za milost.

(1) Řízení o žádosti za milost koná soud, který ve věci koná hlavní líčení nebo který rozhodl v první stolici.

(2) Týká-li se žádost za milost jen zahlazení odsouzení, koná řízení soud, který by rozhodoval o zahlazení odsouzení (§ 206); tohoto ustanovení se neuzije, jde-li o odsouzení vojenským soudem.

(3) Shledá-li soud, že žádost za milost není důvodná, zamítne ji; jinak ji předloží se svým návrhem nadřízenému soudu. Nezamítne-li žádost ani tento soud, předloží ji se svým návrhem ministerstvu spravedlnosti. Tato rozhodnutí činí soud v neveřejném zasedání.

(4) Nařídí-li to prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, nesmí být žádost zamítnuta, nýbrž musí být s návrhem předložena. Nařídí-li to v takovém případě prezident republiky nebo ministr spravedlnosti, výkon trestu se odloží nebo přeruší anebo se v zahájeném trestním řízení zatím nepokračuje.

§ 206.

Zahlázení odsouzení.

(1) O zahlázení odsouzení rozhoduje soud na návrh prokurátora anebo na žádost odsouzeného, jeho příbuzného v pokolení přímém, osvojitele, osvojence nebo manžela, a to v neveřejném zasedání.

(2) O zahlázení odsouzení příslušníka ozbrojeného sboru z povolání v činné službě rozhoduje nižší vojenský soud, v jehož obvodu odsouzený koná službu, a to i tehdy, nejde-li o odsouzení vojenským soudem. O zahlázení odsouzení jiných osob rozhoduje okresní soud, v jehož obvodu odsouzený v době podání návrhu nebo žádosti má nebo předtím naposledy měl bydliště, a to i tehdy, jde-li o odsouzení vojenským soudem.

(3) Proti rozhodnutí o zahlázení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Oddíl druhý.

Veřejné zasedání.

§ 207.

Obecné ustanovení.

Na přítomnost při veřejném zasedání a na veřejnost, řízení a zahájení veřejného zasedání se užije přiměřeně ustanovení §§ 143 až 145, 147 a 148.

§ 208.

Příprava veřejného zasedání.

(1) Předseda senátu zařídí vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení veřejného zasedání, zejména provede důkazy, které by nemohly být provedeny při veřejném zasedání.

(2) K veřejnému zasedání předvolá předseda senátu osoby, jejichž osobní účast při veřejném zasedání je nutná.

(3) O veřejném zasedání vyrozumí předseda senátu osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, nebyla-li předvolána podle odstavce 2; byla-li tato osoba předvolána, vyrozumí předseda senátu o veřejném zasedání obhájce nebo zmocněnce, a není-li svéprávná, též jejího zákonného zástupce.

§ 209.

Přednesení návrhu.

Po zahájení veřejného zasedání přednese návrhovateli svůj návrh. Není-li návrhovateli přítomen, přečte se jeho návrh ze spisů.

§ 210.

Provádění důkazů.

Po přednesení návrhu se provádějí důkazy. Na provádění důkazů se užije přiměřeně ustanovení §§ 151 až 156.

§ 211.

Skončení veřejného zasedání.

(1) Po provedení důkazů udělí předseda senátu slovo ke konečným návrhům.

(2) Po konečných návrzích se soud odebere k závěrečné poradě. Soud může při rozhodování přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při veřejném zasedání.

(3) Rozhodnutí soudu s podstatnými důvody vyhlásí předseda senátu.

§ 212.

Odročení veřejného zasedání.

(1) Soud odročí zahájené veřejné zasedání z důležitých důvodů, zejména tehdy,

- a) nedostaví-li se osoba, jejíž osobní účast při veřejném zasedání je nutná a jejíž přítomnost nelze ihned zajistit, nebo
- b) objeví-li se za veřejného zasedání potřeba provést důkazy, které nelze ihned provést.

(2) Při pokračování v odročeném veřejném zasedání přednese předseda senátu podstatný obsah dosavadního jednání. Je-li toho třeba, zejména proto, že od odročení veřejného zasedání uplynula delší doba nebo že se změnilo sestavení senátu, koná se veřejné zasedání znovu.

Oddíl třetí.

Neveřejné zasedání.

§ 213.

V neveřejném zasedání rozhoduje soud, jen kde to zákon připouští nebo kde není výslovně stanoveno, že se rozhoduje v hlavním nebo v odvolacím líčení nebo ve veřejném zasedání.

§ 214.

Před ustanovením neveřejného zasedání zařídí předseda senátu vše, čeho je třeba k zajištění úspěšného provedení neveřejného zasedání, zejména provede potřebné důkazy.

§ 215.

Prokurátor má právo se neveřejného zasedání zúčastnit; jiné osoby jsou z účasti vyloučeny.

HLAVA ŠESTÁ.

ZMĚNA PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ.

Oddíl prvý.

Stížnost pro porušení zákona.

§ 216.

Generální prokurátor může u nejvyššího soudu podat stížnost pro porušení zákona proti pravomocnému rozhodnutí prokurátora nebo soudu, kterým byl porušen zákon. Stížnost pro porušení zákona proti rozhodnutí nejvyššího soudu je nepřipustná.

§ 217.

O stížnosti pro porušení zákona rozhoduje nejvyšší soud ve veřejném zasedání. Se souhlasem generálního prokurátora může být upuštěno od vyznění osob uvedených v § 208 odst. 3.

§ 218.

(1) Shledá-li nejvyšší soud, že stížnost pro porušení zákona je důvodná, vysloví rozsudkem, že byl napadeným rozhodnutím porušen zákon, toto rozhodnutí zruší a zároveň

- a) rozhodne sám ve věci, nebo
- b) nařídí prokurátoru nebo soudu, o jehož rozhodnutí jde, anebo jinému prokurátoru nebo soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl; při novém rozhodování je prokurátor nebo soud vázán právním názorem, který ve věci vyslovil nejvyšší soud.

(2) Jestliže je nezákonná jen část napadeného rozhodnutí a lze ji oddělit od ostatních, může nejvyšší soud zrušit i jen tuto část.

(3) Nejvyšší soud se však v rozsudku omezí na zjištění, že byl napadeným rozhodnutím porušen zákon, jestliže zákon byl porušen ve prospěch obviněného a generální prokurátor podal stížnost pro porušení zákona až po uplynutí šesti měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí.

§ 219.

Podal-li generální prokurátor stížnost pro porušení zákona proti rozhodnutí, kterým byl porušen zákon v neprospěch obviněného, může nařídít odložení nebo přerušeni výkonu trestu.

Oddíl druhý.

Obnova.

§ 220.

Podmínky.

(1) Skončilo-li trestní stíhání pravomocným rozsudkem nebo usnesením soudu o zastavení, lze v trestním stíhání pro týž skutek pokračovat nebo je znovu zahájit jen tehdy, bylo-li trestní stíhání obnoveno.

(2) Trestní stíhání lze na návrh oprávněné osoby obnovit,

- a) vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo trestu, nebo
- b) vyjde-li najevo, že se prokurátor nebo soudce v původním řízení dopustil trestného porušení úřední povinnosti, které mohlo mít vliv na rozhodnutí.

(3) Trestní stíhání lze v neprospěch obviněného obnovit jen tehdy, jestliže trestnost činu dosud nezanikla.

§ 221.

Oprávněné osoby.

(1) V neprospěch obviněného může navrhnout obnovu jen prokurátor.

(2) Kromě obviněného mohou v jeho prospěch podat návrh na obnovu osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání; mohou tak učinit i po smrti obviněného. Osoby, které by mohly podat odvolání ve prospěch obviněného i proti jeho vůli, mohou proti jeho vůli podat též návrh na obnovu.

§ 222.

Příslušnost soudu.

O návrhu na obnovu rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v první stolici; přestože v první stolici rozhodl okresní soud, rozhoduje o návrhu na obnovu státní soud, jestliže to navrhne státní prokurátor s odůvodněním, že jde vzhledem ke skutečnostem nebo k důkazům vyšším nově najevo o některý z trestných činů uvedených v § 13 odst. 1.

Řízení o návrhu na obnovu.

§ 223.

(1) O návrhu na obnovu rozhodne soud ve veřejném zasedání; zamítnout návrh na obnovu proto, že byl podán neoprávněnou osobou, může soud též v neveřejném zasedání. Shledá-li, že návrh na obnovu není důvodný nebo že byl podán neoprávněnou osobou, zamítne jej; jinak obnovu povolí a původní rozhodnutí zruší, avšak jen potud, pokud je návrh na obnovu důvodný.

Proti rozhodnutí o návrhu na obnovu je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(2) Jestliže soud povolí obnovu ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také spoluobviněnému, povolí obnovu vždy také ve prospěch tohoto spoluobviněného.

§ 224.

(1) Lze-li očekávat, že návrh na obnovu podaný ve prospěch obviněného bude úspěšný, odloží prokurátor výkon trestu smrti až do rozhodnutí o návrhu na obnovu. Z téhož důvodu může prokurátor na tutéž dobu odložit nebo přerušit také výkon jiných trestů.

(2) Vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu zrušeným rozsudkem, rozhodne soud po právní moci usnesení povolujícího obnovu neprodleně o vazbě obviněného.

§ 225.

Rízení po povolení obnovy.

(1) Jestliže prokurátor po povolení obnovy vezme žalobu zpět, dříve než bylo zahájeno hlavní líčení, vrací se věc do stavu vyšetřování. Jinak se koná nové hlavní líčení na podkladě původní žaloby. Za souhlasu prokurátora a obviněného lze konat hlavní líčení ihned po vyhlášení usnesení povolujícího obnovu, vzdaly-li se oprávněné osoby výslovně stížnosti proti tomuto usnesení.

(2) Byla-li obnova povolena toliko ve prospěch obviněného, nemůže mu být novým rozsudkem uložen trest přísnější, než jaký mu byl uložen v původním řízení.

(3) Byla-li obnova povolena ve prospěch obviněného, doba od právní moci prvního rozsudku do právní moci usnesení povolujícího obnovu se do promlčecí doby nezapočítává.

(4) Byla-li povolena obnova ve prospěch obviněného, nepřekáží jeho smrt provedení dalšího řízení a trestní stíhání nelze zastavit proto, že obviněný zemřel.

HLAVA SEDMÁ.

ODCHYLKY PRO ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ.

§ 226.

O b e č n é u s t a n o v e n í .

Pokud z jednotlivých ustanovení této hlavy nevyplývá jinak, užije se pro jednotlivé zvláštní způsoby řízení též ostatních ustanovení tohoto zákona.

Oddíl první.

Rízení proti mladistvým.

§ 227.

P ř í s l u š n o s t .

(1) Vyžaduje-li to prospěch mladistvého, postoupí příslušný prokurátor věc tomu prokurátoru, v jehož obvodu je bydliště mladistvého nebo u něhož je z jiných důvodů konání trestního řízení se zřetelem na zájem mladistvého nejúčelnější.

(2) Proti mladistvému a osobě starší než osmnáct let se koná společné řízení jen tehdy, jsou-li pro to důležité důvody. Pokud jde o mladistvého, užije se i v tomto společném řízení ustanovení §§ 228 až 236.

§ 228.

Z j i š t ě n í p o m ě r ů m l a d i s t v ě h o .

(1) V řízení nutno co nejdůkladněji zjistit též všechny skutečnosti důležité pro posouzení, zda má být nařízena ochranná výchova mladistvého.

(2) O trestním stíhání mladistvého musí být vyrozuměn orgán veřejné péče o mládež.

§ 229.

V a z b a .

Vazba mladistvého je přípustná jen tehdy, jestliže účelu vazby nelze dosáhnout jinak.

§ 230.

Z a s t a v e n í t r e s t n í h o s t í h á n í .

Prokurátor může zastavit trestní stíhání i tehdy, je-li tu některý z důvodů, pro které by soud mohl upustit od potrestání mladistvého.

§ 231.

N u t n á o b h a j o b a .

(1) V přípravném řízení musí mladistvý mít obhájce, uzná-li to prokurátor za nutné; je-li mladistvý ve vazbě, musí však mít obhájce vždy (§ 45).

(2) Kromě případů, kdy musí mít obhájce každý obviněný, musí mladistvý mít obhájce vždy při hlavním líčení a v odvolacím řízení.

§ 232.

P ř í p r a v a h l a v n í h o a o d v o l a c í h o l í č e n í a v e ř e j n ě h o z a s e d á n í .

(1) Žaloba podaná u okresního soudu se do-ručí také orgánu veřejné péče o mládež.

(2) K hlavnímu a odvolacímu líčení a k veřejnému zasedání předvolá předseda senátu také zákonného zástupce mladistvého nebo toho, kdo bdí nad mladistvým. Nedostaví-li se taková osoba bez dostatečné omluvy, může být předvedena; na to a na jiné následky nedostavení (§§ 73 a 75) musí být v předvolání upozorněna.

(3) O hlavním a odvolacím líčení a o veřejném zasedání vyrozumí předseda senátu též orgán veřejné péče o mládež.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se neuzije v oboru vojenského soudnictví.

§ 233.

Vyloučení veřejnosti.

Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání smí soud vyloučit veřejnost také tehdy, jestliže je to na prospěch mladistvého.

§ 234.

Hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání.

(1) Okresní soud nemůže konat hlavní líčení v nepřítomnosti mladistvého a jeho obhájce; rovněž nemůže konat řízení proti uprchlému, je-li obviněným mladistvý.

(2) Při hlavním a odvolacím líčení a veřejném zasedání má též zástupce orgánu veřejné péče o mládež právo činit návrhy a dávat vyslychaným osobám otázky. Slovo k závěrečným řečem mu přísluší až po mladistvém. Těchto ustanovení se neuzije v oboru vojenského soudnictví.

(3) Předseda senátu může mladistvému přikázat, aby se při některé části hlavního nebo odvolacího líčení nebo veřejného zasedání vzdálil z jednací síně, je-li obava, že by tato část jednání mohla na jeho mravní vývoj působit nepříznivě. Po návratu mladistvého do jednací síně mu předseda senátu sdělí podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit.

§ 235.

Ochranná výchova.

(1) O nařízení ochranné výchovy mladistvého může soud na návrh prokurátora rozhodnout též mimo hlavní a odvolací líčení, a to ve veřejném zasedání.

(2) O upuštění od ochranné výchovy rozhodne soud na návrh prokurátora ve veřejném zasedání. Návrh na upuštění od ochranné výchovy po výkonu trestu odnětí svobody učiní prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

(3) O propuštění z ochranné výchovy rozhodne ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu se vykonává ochranná výchova, a to na návrh prokurátora, výchovného ústavu nebo zákonného zástupce mladistvého.

(4) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 236.

Osoby oprávněné podat opravné prostředky.

(1) Odvolání ve prospěch mladistvého může podat, a to i proti jeho vůli, též orgán veřejné péče o mládež; lhůta k podání odvolání mu počíná týmž dnem jako mladistvému.

(2) Stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též jeho příbuzný v pokolení přímém, osvojitel a manžel a proti vůli mladistvého též orgán veřejné péče o mládež; lhůta k podání stížnosti jim počíná týmž dnem jako mladistvému.

§ 237.

Společná ustanovení.

Ustanovení tohoto oddílu se neuzije,

- a) jestliže se koná trestní řízení o trestných činech, které obviněný spáchal jednak před dovršeným osmnáctým rokem, jednak po něm, a zákon na trestný čin spáchaný po dovršeném osmnáctém roku stanoví trest stejný nebo přísnější, nebo
- b) nedošlo-li k trestnímu stíhání před dovršeným devatenáctým rokem obviněného.

Oddíl druhý.

Řízení proti uprchlému.

§ 238.

Nemůže-li být osoba, na kterou byla podána žaloba, postavena před soud, protože se vyhýbá trestnímu stíhání pobytem v cizině nebo ukryváním, koná soud na návrh prokurátora řízení proti uprchlému.

§ 239.

V řízení proti uprchlému musí obviněný mít obhájce (§ 45).

§ 240.

Všechny písemnosti určené pro obviněného se doručí jen obhájci. Předvolání k hlavnímu a odvolacímu líčení se kromě toho zpravidla uveřejní v příslušném úředním listě.

§ 241.

Obhájce ustanovený obviněnému má stejná práva jako obviněný.

Oddíl třetí.

Řízení o vydání do ciziny.

§ 242.

Předběžné šetření.

(1) Okresní prokurátor, jemuž ministerstvo spravedlnosti zaslalo žádost cizího státu za vydání obviněného nebo který se dověděl o trestném činu, pro který by cizí stát mohl žádat za vydání obviněného, zahájí předběžné šetření. Účelem předběžného šetření je zjistit, zda tu jsou podmínky pro vydání.

(2) V řízení o vydání do ciziny musí obviněný mít obhájce (§ 45).

(3) Prokurátor vyslechne obviněného o obsahu žádosti za vydání. Jestliže obviněný uvádí okolnosti vyvracející podezření a nabízí o nich důkazy, které mohou být bez průtahy provedeny, vztahuje se předběžné šetření i na ně.

§ 243.

Rozhodnutí soudu.

(1) Po skončení předběžného šetření se okresní soud na návrh prokurátora v neveřejném zasedání usnese, zda pokládá vydání obviněného za přípustné, a předloží věc krajskému soudu.

(2) Krajský soud rozhodne, zda je vydání přípustné, a předloží věc ministerstvu spravedlnosti.

(3) Má-li ministr spravedlnosti pochybnosti o správnosti rozhodnutí krajského soudu, může věc předložit nejvyššímu soudu k přezkoumání tohoto rozhodnutí.

§ 244.

Povolení a provedení vydání.

(1) Vydání povoluje ministr spravedlnosti.

(2) Ministr spravedlnosti může povolit vydání jen tehdy, jestliže krajský soud, nebo jde-li o případ uvedený v § 243 odst. 3, nejvyšší soud rozhodl, že vydání je přípustné.

(3) Povolené vydání vykoná okresní prokurátor.

§ 245.

Zatčení a vazba.

(1) Bylo-li rozhodnuto, že vydání je přípustné, vydá předseda senátu na návrh prokurátora příkaz k zatčení obviněného; příkaz k zatčení vydá předseda senátu i před rozhodnutím, že vydání je přípustné, navrhne-li to prokurátor proto, že je to nutné k zamezení útěku obviněného.

(2) Předseda senátu obviněného ihned z vazby propustí, rozhodne-li nejvyšší soud, že vydání není přípustné, nebo nařídí-li to ministr spravedlnosti.

§ 246.

Rozšíření vydání na jiný trestný čin.

Žádá-li stát, jemuž byl obviněný vydán, aby ho mohl stíhat pro jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, nebo aby na obviněném mohl být vykonán trest uložený pro jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, užije se přiměřeně ustanovení §§ 242 až 244.

Oddíl čtvrtý.

Řízení za stanného práva.

§ 247.

Vyhlášení stanného práva.

(1) Ministr národní bezpečnosti v dohodě s ministrem vnitra, spravedlnosti a národní obrany může vyhlásit stanné právo, když se v míře zvláště nebezpečné rozmáhá některý z těchto trestných činů: sabotáž (§§ 84 a 85 tr. zák.), ublížení ústavnímu činiteli na zdraví (§§ 105 a 106 tr. zák.), násilí na ústavním činiteli (§ 108 tr. zák.), nedovolené ozbrojování (§§ 120 a 121 tr. zák.), ohrožení zásobování (§ 134 tr. zák.), násilí na veřejných sborech (§ 154 tr. zák.), násilí na veřejném činiteli (§ 177 tr. zák.), obecné ohrožení podle §§ 190 a 191 tr. zák., vražda (§ 216 tr. zák.), loupež (§ 232 tr. zák.), zběhnutí (§§ 273 a 274 tr. zák.), vzpoura (§ 276 tr. zák.) nebo násilí proti obyvatelstvu (§ 299 tr. zák.). Je-li třeba zabránit jen určitému způsobu páchání těchto trestných činů, omezí se stanné právo jen na tyto případy.

(2) Stanné právo se omezí na území nebo na útvary ozbrojených sborů, pro které je ho třeba.

(3) Stanné právo se vyhlásí ve všech obcích a u všech útvarů, pro které je nařízeno, a to takovým způsobem, aby vešlo co nejdříve v obecnou známost. Ve vyhlášece se uvedou trestné činy, kterých se stanné právo týká, a území a útvary, na které se vztahuje. Připojí se pohružka, že každý, kdo po vyhlášení spáchá takový trestný čin, bude souzen ve stanném řízení a potrestán smrtí.

§ 248.

Účinky stanného práva.

(1) Kdo se po vyhlášení stanného práva dopustí trestného činu, pro který bylo stanné

právo vyhlášeno, bude potrestán smrtí. Byla-li výkonem trestu smrti na jednom nebo několika odsouzených dána výstraha dostačující pro obnovení pořádku, může soud pro závažné polehčující okolnosti místo trestu smrti uložit trest odnětí svobody na doživotí nebo na patnáct až pětadvacet let.

(2) Dopustí-li se po vyhlášení stanného práva trestného činu, pro který bylo stanné právo vyhlášeno, mladistvý, bude potrestán odnětím svobody na pět až dvacet let; snížení tohoto trestu je vyloučeno.

Stanné řízení.

§ 249.

(1) Ve stanném řízení se projednají jen ty trestné činy, pro které bylo stanné právo vyhlášeno, a to jen pokud byly spáchány po vyhlášení stanného práva a na území nebo příslušníkem útvarů, pro které bylo vyhlášeno.

(2) Stanné řízení nelze konat proti osobě, která nebyla přistižena při činu samém nebo kterou nelze bez průtahů usvědčit anebo která je těžce nemocná nebo těhotná; v takovém případě se koná řízení podle obecných předpisů.

§ 250.

(1) Stanné řízení se zahájí na návrh okresního prokurátora. Tento návrh nahrazuje žalobu.

(2) Ve stanném řízení musí obviněný mít obhájce (§ 45).

§ 251.

(1) Celé řízení se od počátku do konce koná před okresním soudem po způsobu hlavního líčení a musí být skončeno nejpozději do dvaasedmdesáti hodin od té doby, kdy byl obviněný postaven před soud.

(2) Koná-li se společné řízení proti několika obviněným, nesmí se řízení proti jednomu z obviněných zdržovat pátráním po ostatních.

§ 252.

(1) Soud může obviněného uznat vinným jen tehdy, jestliže pro to hlasují všichni členové senátu. Nebude-li obviněný uznán vinným nebo není-li možno řízení skončit do dvaasedmdesáti hodin od té doby, kdy byl obviněný postaven před soud, postoupí soud věc příslušnému prokurátoru k řízení podle obecných předpisů.

(2) Proti rozsudku není odvolání.

§ 253.

Zrušení stanného práva.

(1) Pomine-li důvod, pro který bylo stanné právo vyhlášeno, ministr národní bezpečnosti

v dohodě s ministrem vnitra, spravedlnosti a národní obrany stanné právo zruší a veřejně to vyhlásí.

(2) Všechny věci, ve kterých v době, kdy se soud dověděl, že bylo stanné právo zrušeno, ještě nebyl vyhlášen rozsudek, jakož i ty, v nichž trest smrti ještě nebyl vykonán, postoupí soud příslušnému prokurátoru k řízení podle obecných předpisů. Nevykonaný rozsudek, jímž byl uložen trest smrti, pozbývá platnosti.

Oddíl pátý.

Polní řízení.

Obecná ustanovení.

§ 254.

(1) Ustanovení o polním řízení lze užít jen v oboru vojenského soudnictví.

(2) Počátek a konec doby, v níž se užije ustanovení o polním řízení, stanoví

a) vláda se souhlasem presidenta republiky, nebo

b) za zvýšeného ohrožení vlasti ministr národní obrany.

(3) Není-li polní řízení omezeno jen na některá území nebo na některé útvary, užije se ustanovení o polním řízení pro celý obor vojenského soudnictví.

§ 255.

V polním řízení lze kázeňsky vyřídit trestné činy uvedené v hlavě druhé až deváté zvláštní části trestního zákona, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dvě léta.

§ 256.

Pravomoc, kterou má v polním řízení hlavní velitel, vykonává v době, kdy není hlavní velitel ustanoven, ministr národní obrany.

§ 257.

Příslušnost polního prokurátora.

(1) Přípravné řízení o trestných činech osob, které byly dopadeny nebo v době, kdy trestný čin vyšel najevo, se zdržují v dosahu moci velitele, u něhož je zřízen nižší polní soud, koná prokurátor činný u tohoto soudu. Je-li prokurátorů takto příslušných několik, koná přípravné řízení ten, který první učinil opatření směřující k stíhání obviněného.

(2) Nelze-li zjistit, který nižší polní prokurátor je příslušný podle odstavce 1, koná přípravné řízení nižší polní prokurátor, který se

nejdříve dověděl o trestném činu. Zjistí-li se dodatečně, který nižší polní prokurátor je příslušný podle odstavce 1, může se věc postoupit tomuto prokurátoru.

(3) Nižší polní prokurátor, který koná přípravné řízení podle odstavce 1 nebo 2, může postoupit věc prokurátoru, v jehož dosahu nebo obvodu byl trestný čin spáchán nebo obviněný má pobyt, je-li to v zájmu urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů vhodné.

§ 258.

Řízení před jediným soudcem.

(1) U nižšího polního soudu vykonává soudní moc vojenský soudce bez účasti soudců z lidu,

- a) jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dvě léta, nebo
- b) jestliže jde o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, avšak nižší polní prokurátor navrhne, aby nebyl uložen trest odnětí svobody převyšující dvě léta; nepovažuje-li jediný soudce tento trest za dostačující, předloží věc senátu, který ve věci rozhodne.

(2) V případě uvedeném v odstavci 1 má jediný soudce práva a povinnosti senátu a předsedy senátu.

(3) V hlavním líčení před jediným soudcem může pravomoc nižšího polního prokurátora vykonávat kterýkoli důstojník určený k tomu velitelem, u něhož je nižší polní soud zřízen.

§ 259.

Obhájce.

V polním řízení může být obhájcem kterýkoli důstojník.

§ 260.

Příprava odvolacího líčení.

K odvolacímu líčení předvolá předseda senátu obviněného jen tehdy, jestliže pokládá jeho osobní účast při odvolacím líčení za nutnou.

§ 261.

Řízení v prostoru válečných operací.

(1) Proti rozhodnutí nižšího polního prokurátora a nižšího polního soudu činných v prostoru válečných operací nejsou opravné prostředky přípustné. Na které prokurátory a soudy se toto ustanovení vztahuje, určí hlavní velitel.

(2) Soud uvedený v odstavci 1 nemůže konat hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného; rovněž nemůže konat řízení proti uprchlému.

§ 262.

Řízení o milosti.

(1) Je-li obviněný pravomocně odsouzen k trestu smrti, usnese se polní soud, který ve věci rozhodl s konečnou platností, zda doporučuje odsouzeného k milosti a jaký trest by byl přiměřený, kdyby se mu jí dostalo, a předloží věc veliteli, u něhož je zřízen vyšší polní soud.

(2) Velitel uvedený v odstavci 1 rozhodne, zda má být věc postoupena k rozhodnutí o udělení milosti či zda má být trest vykonán.

(3) Rozhodl-li ve věci s konečnou platností nižší polní soud, může velitel před rozhodnutím podle odstavce 2 předložit věc vyššímu polnímu soudu k přezkoumání podle obdoby ustanovení § 218. Ponechá-li vyšší polní soud rozsudek v platnosti, vrátí věc veliteli.

(4) Není-li v některém prostoru obklíčeném nepřítelem žádný vyšší polní soud, vykonává práva velitele uvedená v odstavcích 2 a 3 velitel v obklíčeném prostoru nejvyšší.

§ 263.

Stanné právo.

(1) Právo vyhlásit a zrušit stanné právo přísluší hlavnímu veliteli; hlavní velitel může toto právo přenést na velitele, u něhož je zřízen vyšší polní soud.

(2) V polním řízení lze stanné právo vyhlásit pro všechny trestné činy, na které zákon stanoví trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně jeden rok.

Postup při vyhlášení a zrušení polního řízení.

§ 264.

(1) Při vyhlášení polního řízení se přeruší trestní stíhání osob, které jsou povolány k vojenské činné službě nebo k zvláštní službě anebo které takovou službu konají. Tohoto ustanovení se neužije, stanoví-li zákon na trestný čin, který je předmětem řízení, trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasněho odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje deset let.

(2) Nepřerušené věci se předloží nejvyššímu vojenskému prokurátoru a v řízení před soudem nejvyššímu vojenskému soudu; tento prokurátor nebo soud pak určí, který vojenský prokurátor nebo vojenský soud má v řízení pokračovat.

(3) Jestliže v některé nepřerušené věci uvedené v odstavci 2 byl již vyhlášen rozsudek, který dosud nenabyl právní moci, pokračuje v řízení

jako odvolací soud nejvyšší vojenský soud podle ustanovení o odvolání a odvolacím líčení; pravomoc vyššího vojenského prokurátora pak vykonává nejvyšší vojenský prokurátor. Jestliže nejvyšší vojenský soud takový rozsudek zruší a odkáže věc k novému projednání, určí zároveň, který vojenský soud má věc projednat.

(4) Jestliže se obviněný, jehož trestní stíhání bylo podle odstavce 1 přerušeno, osvědčil ve službě proti nepříteli a nebyl po dobu polního řízení znovu odsouzen, může se trestní stíhání zastavit.

§ 265.

Skončí-li se platnost polního řízení, pokračuje v řízení podle ostatních ustanovení tohoto zákona vojenský prokurátor nebo vojenský soud, v jehož obvodu má obviněný pobyt.

HLAVA OSMÁ.

VÝKON ROZHODNUTÍ.

§ 266.

Vykonatelnost rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí se vykoná,

- a) nepřipouští-li proti němu zákon opravný prostředek, nebo
- b) jestliže zákon proti němu sice opravný prostředek připouští, avšak výslovně stanoví, že opravný prostředek nemá odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí, proti němuž zákon připouští opravný prostředek, který odkladný účinek má, se vykoná, jestliže

- a) opravný prostředek nebyl poán ve lhůtě,
- b) oprávněné osoby se oprávněno prostředku výslovně vzdaly nebo jej zpět, nebo
- c) poaný opravný prostředek byl zamítnut.

(3) Odvolání směřující jen proti výroku o nárocích poškozeného vzešlých z trestného činu nebrání tomu, aby ostatní části rozsudku byly vykonány; totéž platí o odvolání směřujícím jen proti výroku, který se přímo dotýká zúčastněné osoby.

(4) Má-li opravný prostředek, který byl promeškán, odkladný účinek, nelze rozhodnutí, proti němuž opravný prostředek směřuje, vykonat až do rozhodnutí o žádosti za navrácení lhůty.

Oddíl první.

Výkon trestů a ochranných opatření.

§ 267.

Obecné ustanovení.

Prokurátor činný u soudu, který ve věci rozhodl v první stolici, zařídí vše, čeho je třeba,

k výkonu trestu nebo ochranného opatření, zejména vyrozumí úřady a veřejné orgány, kterým náleží v této věci vykonat nějaké opatření.

Výkon trestu smrti.

§ 268.

(1) Nepřekáží-li nic výkonu trestu smrti, oznámí předseda senátu nebo jiný jím pověřený soudce odsouzenému, že trest smrti bude vykonán.

(2) Prokurátor povolí nejbližším příbuzným odsouzeného, obhájci, duchovnímu a pokud možno i jiným osobám, s nimiž si odsouzený přeje mluvit, jeho návštěvu.

(3) Na těhotné ženě se trest smrti vykonat nesmí.

§ 269.

(1) Trest smrti se vykoná za přítomnosti předsedy senátu, prokurátora, zapisovatele, velitele vězeňského ústavu, lékaře, který má zjistit smrt, a žádá-li o to odsouzený, též duchovního. Které další osoby smějí být přítomny výkonu trestu smrti, stanoví zvláštní předpis.

(2) Za zvýšeného ohrožení vlasti určí prokurátor, zda se trest smrti vykoná oběšením nebo zastřelením.

(3) Před popravou přečte předseda senátu rozsudek, pokud se týká odsouzeného, a to bez odůvodnění.

(4) Protokol o výkonu trestu smrti musí obsahovat též údaje o tom, kdy podle zjištění lékaře nastala smrt.

§ 270.

Trest smrti vyhlášený ve stanném řízení se vykoná zpravidla veřejně, a to tři až dvanáct hodin po vyhlášení rozsudku.

Výkon trestu odnětí svobody.

§ 271.

Nařízení výkonu trestu.

Je-li odsouzený ve vazbě, nařídí prokurátor, aby byl trest odnětí svobody vykonán. Není-li odsouzený ve vazbě, může mu prokurátor poskytnout přiměřenou lhůtu k nastoupení trestu.

Odklad výkonu trestu.

§ 272.

(1) Prokurátor odloží na potřebnou dobu výkon trestu odnětí svobody, kdyby jeho výkonem byl ohrožen život nebo zdraví odsouzeného.

(2) Výkon trestu odnětí svobody odloží prokurátor také tehdy, má-li být trest vykonán na těhotné ženě, a to až na šest měsíců po porodu. Trest odnětí svobody se může na těhotné ženě vykonat jen tehdy, jestliže je tak krátkého trvání, že porod za výkonu trestu pravděpodobně nenastane a výkonem trestu nebude ohroženo zdraví těhotné nebo zdraví očekávaného dítěte.

§ 273.

Výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího jeden rok může prokurátor na žádost odsouzeného z důležitých důvodů odložit na dobu nejvýše tří měsíců od právní moci rozsudku, nebrání-li tomu obecný zájem. Je-li obava, že odsouzený uprchne nebo odkladu výkonu trestu jinak zneužije, prokurátor odklad odvolá.

Přerušeni výkonu trestu.

§ 274.

(1) Je-li vězeň, na němž se vykonává trest odnětí svobody, stížen těžkou chorobou, může prokurátor výkon trestu na potřebnou dobu přerušit.

(2) Pro naléhavé rodinné důvody může prokurátor výkon trestu na žádost vězně přerušit nejdéle na patnáct dnů, nebrání-li tomu obecný zájem.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 činí prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

§ 275.

(1) Odměnou za pracovní výkon a za dobré chování vězně může prokurátor výkon trestu na žádost vězně přerušit nejvýše na patnáct dnů, a to i opětovně. Tato doba se započítává do trestu.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 činí prokurátor, v jehož obvodu se vykonává trest.

§ 276.

Upuštění od výkonu trestu.

(1) Prokurátor může upustit od výkonu trestu odnětí svobody nebo jeho zbytku, jestliže odsouzený byl nebo má být vydán nebo vyhoštěn.

(2) Nedojde-li k provedení vydání nebo vyhoštění anebo vrátí-li se vydaný nebo vyhoštěný, trest odnětí svobody nebo jeho zbytek se vykoná.

§ 277.

Odklad a přerušeni výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojenských osob.

(1) Výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího pět let nebo zbytku trestu odnětí svobody

nepřevyšujícího touž dobu prokurátor odloží nebo přeruší, byl-li odsouzený za zvýšeného ohrožení vlasti povolán k nastoupení mimořádné vojenské služby. Vojenský prokurátor tak může učinit též tehdy, jestliže odsouzený za zvýšeného ohrožení vlasti mimořádnou vojenskou službu již koná.

(2) Jestliže se odsouzený, jemuž byl výkon trestu podle odstavce 1 odložen nebo přerušen, ve službě proti nepříteli osvědčil a nebyl v době konání mimořádné vojenské služby znovu odsouzen, může prokurátor od výkonu trestu nebo jeho zbytku zcela nebo zčásti upustit. Upustí-li prokurátor zcela od výkonu trestu nebo jeho zbytku, pokládá se trest za vykonaný dnem, kdy byl odložen nebo přerušen.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na osoby odsouzené za některý z trestných činů, uvedených v hlavě prvé zvláštní části trestního zákona, k trestu odnětí svobody nejméně na jeden rok.

(4) Prokurátor odloží nebo přeruší výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího šest měsíců, je-li odsouzený povolán k výkonu základní vojenské služby. Jestliže se odsouzený za výkonu této služby nedopustil trestného činu a konal řádně vojenskou službu, upustí prokurátor od výkonu trestu nebo jeho zbytku; v takovém případě se trest pokládá za vykonaný dnem, kdy byl odložen nebo přerušen.

§ 278.

Podmíněné propuštění.

(1) Veškerá rozhodnutí týkající se podmíněného propuštění činí komise pro podmíněné propuštění, zřízená u krajského soudu, v jehož obvodu je nebo byl na odsouzeném vykonáván trest odnětí svobody.

(2) Komise pro podmíněné propuštění je složena ze dvou soudců z povolání, jmenovaných ministrem spravedlnosti, z nichž jeden předsedá, a ze tří soudců z lidu; rozhoduje většinou hlasů.

(3) O tom, zda má být odsouzený podmíněně propuštěn, rozhoduje komise pro podmíněné propuštění na návrh velitele vězeňského ústavu nebo kárného útvaru anebo na návrh krajského prokurátora. Jiná rozhodnutí týkající se podmíněného propuštění činí komise pro podmíněné propuštění na návrh krajského prokurátora.

(4) Navrhne-li to krajský prokurátor do tří dnů od vyrozumění o rozhodnutí komise pro podmíněné propuštění, předloží komise věc k přezkoumání ministru spravedlnosti, jenž rozhodne s konečnou platností. V takovém pří-

padě nelze vězně podmíněně propustit, dokud ministr spravedlnosti o tom nerozhodl.

§ 279.

Zařazení do tábora nucené práce.

(1) O tom, zda má být odsouzený po odpykání trestu odnětí svobody zařazen do tábora nucené práce, rozhoduje na návrh krajského prokurátora komise pro podmíněné propuštění, zřízená u krajského soudu, v jehož obvodu se na odsouzeném vykonává trest odnětí svobody.

(2) Navrhne-li to krajský prokurátor do tří dnů od vyrozumění o rozhodnutí komise pro podmíněné propuštění, předloží komise věc k přezkoumání ministru spravedlnosti, jenž rozhodne s konečnou platností.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 musí být učiněna před skončením výkonu trestu odnětí svobody.

Výkon nápravného opatření.

§ 280.

(1) O rozhodnutí soudu, že nápravné opatření bude vykonáno beze změny zaměstnání odsouzeného, vyrozumí prokurátor zaměstnavatele odsouzeného a sdělí mu skutečnosti potřebné pro výkon tohoto trestu.

(2) Nařídí-li soud změnu dosavadního zaměstnání odsouzeného, určí nové zaměstnání okresní národní výbor podle zásad stanovených soudem. Okresní národní výbor sdělí zaměstnavateli skutečnosti potřebné pro výkon nápravného opatření.

(3) Zaměstnavatel odsouzeného je povinen neodkladně sdělit prokurátoru veškeré skutečnosti rozhodné pro přeměnu nápravného opatření nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody; je dále povinen ty částky odměny náležející odsouzenému za práci, které propadají státu, vyúčtovat a odvádět přímo prokurátoru.

§ 281.

Je-li odsouzený stížen chorobou, která mu znemožňuje výkon určeného zaměstnání, může prokurátor na potřebnou dobu odložit nebo přerušit výkon nápravného opatření nebo požádat okresní národní výbor, aby odsouzenému určil zaměstnání jiné.

Výkon trestu propadnutí jmění.

§ 282.

Prokurátor může na žádost propustit z propadnutí jednotlivé majetkové kusy, kterých je nezbytně třeba k zabezpečení nutné výživy odsouzeného anebo výživy nebo výchovy osoby,

o jejíž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

§ 283.

(1) Jestliže je obviněný podezřelý z trestného činu, za který lze podle zákona vyslovit trest propadnutí jmění, a je důvodná obava, že bude výkon propadnutí jmění nějak zmařen nebo ztížen, může prokurátor a v řízení před soudem soud zajistit majetek obviněného. Proti rozhodnutí o zajištění je přípustná stížnost, která nemá odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí, kterým byl majetek obviněného zajištěn, se vyhlásí v příslušném úředním listě, po případě také jiným vhodným způsobem.

§ 284.

(1) Zajištění postihuje veškerý majetek obviněného, přírůstek a výtěžky, které ze zajištěného majetku plynou, a majetek, kterého obviněný nabude po zajištění. Pokud trvá zajištění, jsou neúčinná veškerá právní jednání obviněného, která se týkají zajištěného majetku, vyjímajíc jednání směřující k odvrácení bezprostředně hrozící škody.

(2) Kdo má ve své moci věci, které náležejí do zajištěného majetku, je povinen, jakmile se o zajištění doví, oznámit to prokurátoru nebo soudu, který zajištění majetku nařídil; jinak odpovídá za škodu způsobenou opominutím oznámení.

§ 285.

K zabezpečení zajištěného majetku i výtěžku z něho učiní soud, v jehož obvodu je zajištěný majetek, potřebná zatímní opatření podle ustanovení o soudní exekuci.

§ 286.

Prokurátor a v řízení před soudem soud může na žádost vyjmout ze zajištění jednotlivé majetkové kusy, kterých je nezbytně třeba k zabezpečení nutné výživy obviněného anebo výživy nebo výchovy osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je obviněný podle zákona povinen pečovat; může též jinak zajistit prostředky k tomu potřebné.

§ 287.

Prokurátor a v řízení před soudem soud zruší zajištění, pomine-li důvod, pro který byl majetek zajištěn.

Výkon trestu peněžitého.

§ 288.

Vyzvání k zaplacení trestu.

Jestliže odsouzený nezplatí trest peněžitý, prokurátor ho vyzve, aby tak učinil do patnácti

dnů, a upozorní ho, že jinak bude zaplacení vymáháno exekucí.

§ 289.

Odklad výkonu trestu a jeho splácení.

(1) Na žádost odsouzeného může prokurátor z důležitých důvodů

- a) odložit výkon trestu peněžitého, a to na dobu nejvýše tří měsíců od právní moci rozsudku, nebo
- b) povolit splácení trestu peněžitého po částkách tak, aby byl nejpozději do jednoho roku od právní moci rozsudku celý zaplacen.

(2) Prokurátor může až do rozhodnutí o žádosti uvedené v odstavci 1 sečkat s exekucí vymáháním trestu peněžitého anebo může u exekučního soudu navrhnout odklad exekuce již vedené.

(3) Pominou-li důvody, pro které byl povolen odklad výkonu trestu peněžitého, nebo nezaplátí-li odsouzený bez závažného důvodu řádně dvě splátky po sobě jdoucí, může prokurátor povolení odkladu výkonu trestu peněžitého nebo povolení splácet jej po částkách odvolat.

Exekuční vymáhání.

§ 290.

(1) Trest peněžitý se vymáhá exekucí, nezaplátí-li jej odsouzený

- a) do patnácti dnů od vyzvání k zaplacení,
- b) do patnácti dnů od oznámení rozhodnutí (§ 29), jímž byly povoleny odklad nebo povolené splácení odvolány, nebo
- c) do uplynutí doby, na kterou byl výkon trestu odložen.

(2) Trest peněžitý smí být vymáhán, jen pokud nároky poškozeného vzešlé z téhož trestného činu byly uspokojeny.

§ 291.

Prokurátor upustí od exekučního vymáhání trestu peněžitého, je-li zjevné, že by nemělo výsledku nebo že by výkonem trestu byla vážně ohrožena výživa odsouzeného anebo výživa nebo výchova osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

§ 292.

Vymáhání trestu na zúčastněné osobě.

Trest peněžitý nebo jeho zbytek může být vymáhán na zúčastněné osobě, jen pokud

exekuce proti odsouzenému zůstala bezvýsledná nebo jen pokud prokurátor upustil od exekučního vymáhání na odsouzeném. Jinak se na vymáhání trestu peněžitého na zúčastněné osobě přiměřeně užije ustanovení §§ 288 až 291.

§ 293.

Nařízení výkonu náhradního trestu.

(1) Je-li trest peněžitý na odsouzeném nedobytný nebo upustí-li prokurátor od exekučního vymáhání trestu peněžitého, prokurátor nařídí výkon náhradního trestu odnětí svobody. Bylo-li však uloženo ručení za nedobytný trest peněžitý, učiní tak teprve tehdy, jestliže trest peněžitý nelze vymoci na žádné ze zúčastněných osob nebo jestliže bylo upuštěno od exekučního vymáhání na všech těchto osobách.

(2) Je-li nedobytná toliko část trestu peněžitého, prokurátor nařídí výkon jen poměrné části náhradního trestu.

(3) Odsouzený může kdykoli odvrátit výkon náhradního trestu nebo jeho poměrné části tím, že trest peněžitý nebo jeho poměrnou část zaplatí.

(4) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

Výkon uveřejnění rozsudku.

§ 294.

Uveřejnění rozsudku se stane nejvýše ve třech časopisech, které prokurátor určí, a to nejvýše třikrát. Pokládá-li to prokurátor za vhodné, uveřejní se rozsudek též tak, že se stejnopis jeho vyhotovení nebo výtah z něho vyvěsí na místě určeném pro úřední vyhlášky v obci, kde má odsouzený bydliště nebo kde se trestného činu dopustil, a to na dobu nejdéle patnácti dnů, anebo že se jinak zveřejní v obou těchto obcích nebo v některé z nich.

Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy.

§ 295.

(1) Prokurátor určí, v kterém léčebném ústavu se vykoná ochranné léčení a v kterém výchovném nebo léčebném ústavu se vykoná ochranná výchova.

(2) Prokurátor, v jehož obvodu se vykonává ochranné léčení nebo ochranná výchova, dohlíží na jejich výkon.

Oddíl druhý.**Výkon některých jiných rozhodnutí.****§ 296.****Výkon vazby.**

(1) Vazba se vykonává v soudních věznicích; vazba nařízená představeným (§ 101) se může vykonávat též u útvaru. Ve vazbě je obviněný podroben jen těm omezením, která jsou nutná k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení.

(2) Je-li to nutné k zabezpečení úspěšného provedení trestního řízení, může prokurátor před podáním žaloby nařídít, aby se vazba po dobu nejnutnější potřeby vykonávala u orgánu povolaného k vyhledávání.

(3) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může prokurátor povolit, aby vazba byla vykonávána za náležitého dohledu v léčebném ústavu nebo i jinde.

§ 297.**Vymáhání pokuty.**

(1) Jakmile nabude právní moci usnesení, jímž byla uložena pokuta, vyzve prokurátor nebo soud, který pokutu uložil, osobu, již byla uložena, aby pokutu zaplatila do tří dnů, a upozorní ji, že jinak bude zaplacení vymáháno exekucí.

(2) Nebude-li pokuta zaplacená ve lhůtě uvedené v odstavci 1, vymáhá se exekucí.

Oddíl třetí.**Odškodnění za vazbu a za trest.****§ 298.**

(1) Kdo utrpěl majetkovou škodu vazbou od zatčení, zadržení nebo vzetí do vazby až do propuštění, má nárok, aby mu ji stát nahradil, byl-li žaloby zproštěn nebo bylo-li trestní stíhání zastaveno, protože

- a) jeho skutek není trestným činem,
- b) je nepochybné, že trestný čin nespáchal, nebo
- c) trestní stíhání bylo znovu zahájeno, aniž tu byly podmínky pro jeho obnovu.

(2) Nárok na náhradu škody za vazbu nepřísluší tomu, kdo

- a) zavinil si vazbu sám, zejména pokusem o útěk nebo útěkem,
- b) konal přípravy k trestnému činu nebo jím vyhrožoval, nebo
- c) byl pro týž skutek později potrestán národním výborem nebo kázeňsky.

(3) I v případech uvedených v odstavci 2 nárok na náhradu škody za vazbu přísluší za dobu, o kterou byla vazba proti zákonu prodloužena.

(4) Za vazbu nařízenou v řízení o vydání do ciziny (§ 245) nárok na náhradu škody nepřísluší.

§ 299.

(1) Kdo utrpěl majetkovou škodu tím, že na něm byl zcela nebo zčásti vykonán trest odnětí svobody, nápravné opatření, propadnutí jmění nebo trest peněžitý, má nárok, aby mu ji stát nahradil, byl-li v pozdějším řízení žaloby zproštěn nebo bylo-li pozdější trestní stíhání zastaveno, protože

- a) jeho skutek není trestným činem, nebo
- b) je nepochybné, že trestný čin nespáchal.

(2) Nárok na náhradu škody za trest má i ten, kdo byl v pozdějším řízení odsouzen k mírnějšímu trestu, než ke kterému byl odsouzen zrušeným rozsudkem.

(3) Nárok na náhradu škody za trest nepřísluší, jestliže si odsouzený způsobil své odsouzení úmyslně.

§ 300.

Nároky na náhradu škody za vazbu a za trest přecházejí na dědice oprávněného, jen pokud byli jeho vazbou nebo trestem zkráceni na své výživě nebo výchově, kterou jim byl podle zákona povinen poskytovat.

§ 301.

(1) Kdo uplatňuje nárok na náhradu škody za vazbu nebo za trest, je povinen požádat na před ministerstvo spravedlnosti, aby mu přiznalo náhradu.

(2) Nepřízná-li ministerstvo spravedlnosti náhradu do šesti měsíců od uplatnění nároku nebo není-li žadatel s přiznanou výší náhrady spokojen, může svůj nárok uplatnit v řízení ve věcech občanskoprávních.

HLAVA DEVÁTÁ.**ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.****Oddíl první.****Prozatímní organizace vojenského soudnictví.****§ 302.****Vojenské soudy.**

- (1) Vojenskou soudní pravomoc vykonávají:
- a) nižší vojenské soudy,

- b) vyšší vojenské soudy,
c) nejvyšší vojenský soud.

(2) V polním řízení vykonávají pravomoc nižších vojenských soudů nižší polní soudy a pravomoc vyšších vojenských soudů vyšší polní soudy.

§ 303.

Zřizování a zrušování vojenských soudů.

(1) Nižší a vyšší vojenské soudy zřizuje a zrušuje a jejich sídla a obvody, jakož i sídlo nejvyššího vojenského soudu stanoví prezident republiky jako vrchní velitel branné moci.

(2) Polní soudy zřizuje a zrušuje hlavní velitel; právo zřizovat a zrušovat nižší polní soudy může tento velitel přenést na jiné velitele jemu podřízené.

(3) Velitel, u něhož je polní soud zřízen, určuje jeho stanoviště.

§ 304.

Nejvyšší vojenský soud.

(1) Působnost nejvyššího vojenského soudu se vztahuje na celé území Československé republiky; jsou mu podřízeny všechny nižší a vyšší vojenské soudy.

(2) Nejvyšší vojenský soud vykonává všeobecný dozor též nad polními soudy.

§ 305.

Náčelník vojenského soudu.

V čele vojenského soudu je jako náčelník vojenský soudce; ustanovuje ho u nejvyššího vojenského soudu prezident republiky, u nižšího a vyššího vojenského soudu ministr národní obrany a u polních soudů hlavní velitel.

§ 306.

Vojenští soudcové.

(1) Vojenské soudce ustanovuje ministr národní obrany z důstojníků práv v činné službě.

(2) Vojenští soudcové jsou při soudcovském jednání a rozhodování nezávislí a jsou vázáni jen právním řádem lidové demokracie. Kázeňsky podléhají pouze svým soudcovským představeným a nejvyššímu vojenskému soudu.

(3) Vojenští soudcové jsou ustanovováni trvale a na určitá služební místa; proti své vůli mohou být přeloženi, sesazeni nebo dáni do výslužby jen při nové soudní organizaci po dobu stanovenou zákonem nebo na základě pravomocného kárného nálezu. Doba, po kterou jsou zřízeny polní soudy, je dobou nové soudní organizace.

(4) Vojenští soudcové mohou být dočasně přiděleni jinému vojenskému soudu; bez jejich souhlasu se tak může stát jen na dobu šesti měsíců v kalendářním roce.

§ 307.

Přísaha vojenských soudců.

(1) Při nastoupení soudcovského úřadu vykoná vojenský soudce tuto přísahu:

„Přisahám, že budu věren Československé republice, jejímu lidově demokratickému zřízení, presidentu a vládě, že budu zachovávat zákony a nařízení a vykládat je v duchu ústavy i zásad lidově demokratického zřízení, že budu rozhodovat svědomitě a nestranně, podle svého nejlepšího přesvědčení, že se při výkonu své funkce a v souvislosti s ní vystřihám všeho, co by mohlo snížit její vážnost a důvěru ve vojenské soudy, a že budu zachovávat tajemství a mlčenlivost o jednání a hlasování soudu.“

(2) Vojenský soudce vykoná přísahu před náčelníkem vojenského soudu, u něhož je ustanoven. Náčelník vojenského soudu vykoná přísahu před náčelníkem nejvyššího vojenského soudu. Náčelník nejvyššího vojenského soudu vykoná přísahu před prezidentem republiky nebo členem vlády jím určeným. Přísaha se neopakuje při změně přidělení nebo při opětovném nastoupení soudcovského úřadu.

(3) Odepření vykonat přísahu má za následek zrušení služebního poměru a trvalou ztrátu způsobilosti k vykonávání soudcovského úřadu.

§ 308.

Soudcové z lidu.

(1) Za soudce z lidu u vojenských soudů budou příslušným ministrem nebo orgánem jím k tomu zmocněným určeny vojenské osoby, příslušníci Sboru národní bezpečnosti a příslušníci Sboru vězeňské stráže v činné službě.

(2) V polním řízení určuje soudce z lidu pro jednotlivé případy na žádost předsedy senátu velitel, u něhož je polní soud zřízen.

(3) Za soudce z lidu může být určen, kdo

- a) je starší než dvacet let,
- b) nebyl soudně trestán ani není trestně stíhán a
- c) je oddán lidově demokratickému zřízení.

(4) O námitkách proti určení k této funkci rozhoduje orgán, který soudce z lidu určil.

§ 309.

Funkční období soudců z lidu.

(1) Funkční období soudce z lidu trvá jeden rok. Dokud nebyli určeni pro další období

soudci z lidu v potřebném počtu, mohou být k výkonu funkce povoláni i dosavadní soudci z lidu.

(2) Ustanovení odstavce 1 se neužije v polním řízení.

§ 310.

Přísaha soudců z lidu.

(1) Soudci z lidu vykonají při prvním výkonu své funkce jednou provždy přísahu stejného znění jako vojenští soudcové, a to před předsedou senátu.

(2) Odmítnutí vykonat přísahu má za následek trvalou ztrátu způsobilosti k funkci soudce z lidu.

Složení senátu.

§ 311.

(1) Nižší vojenský soud vykonává soudní moc v senátě složeném z vojenského soudce jako předsedy a ze dvou soudců z lidu.

(2) Stanoví-li zákon na trestný čin, který je předmětem trestního stíhání, trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí nebo trest dočasně odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje deset let, vykonává nižší vojenský soud soudní moc v senátě složeném ze dvou vojenských soudců, z nichž jeden předsedá, a ze tří soudců z lidu.

(3) Nižší polní soud vykonává soudní moc v senátě složeném z vojenského soudce jako předsedy a ze dvou soudců z lidu, pokud se nekoná řízení před jediným soudcem (§ 258 odst. 1).

§ 312.

(1) Vyšší vojenský soud vykonává soudní moc v senátě složeném ze dvou vojenských soudců, z nichž jeden předsedá, a ze tří soudců z lidu.

(2) Vyšší polní soud vykonává soudní moc v senátě složeném ze dvou vojenských soudců, z nichž jeden předsedá, a ze tří soudců z lidu.

§ 313.

Nejvyšší vojenský soud vykonává soudní moc v senátě složeném ze tří vojenských soudců, z nichž jeden předsedá; rozhoduje-li o stížnosti pro zachování zákona nebo jako soud odvolací (§ 264 odst. 3), vykonává soudní moc v senátě rozšířeném o dva soudce z lidu.

§ 314.

(1) Soudcové z lidu budou v každém jednotlivém případě povoláni z onoho ozbrojeného sboru, k němuž obviněný náleží. Náleží-li

spoluobvinění k různým ozbrojeným sborům, budou povoláni soudci z lidu tak, aby byl pokud možno zastoupen každý sbor.

(2) Není-li obviněný příslušníkem ozbrojeného sboru, budou povoláni soudci z lidu z vojenských osob.

(3) Soudci z lidu musí mít alespoň stejnou hodnost jako ten z obviněných, který má hodnost nejvyšší.

(4) V polním řízení určuje soudce z lidu pro jednotlivé případy na žádost předsedy senátu velitel, u něhož je polní soud zřízen.

(5) K jednotlivým zasedáním volá soudce z lidu předseda senátu.

§ 315.

Vojenští prokurátoři.

(1) Pravomoc vojenského prokurátora vykonává:

- a) nižší vojenský prokurátor,
- b) vyšší vojenský prokurátor,
- c) nejvyšší vojenský prokurátor.

(2) Nižší vojenský prokurátor je podřízen vyššímu vojenskému prokurátoru a spolu s ním nejvyššímu vojenskému prokurátoru.

(3) V polním řízení vykonávají pravomoc nižšího vojenského prokurátora nižší polní prokurátoři a pravomoc vyššího vojenského prokurátora vyšší polní prokurátoři.

(4) Polní prokurátor je podřízen veliteli, u kterého je zřízen polní soud, u něhož je činný.

§ 316.

Ustanovování vojenských prokurátorů.

(1) Nejvyššího vojenského prokurátora ustanovuje prezident republiky, jeho náměstký ministr národní obrany.

(2) Vyšší a nižší vojenské prokurátory a jejich náměstký ustanovuje ministr národní obrany.

(3) Polní prokurátory ustanovuje hlavní velitel; právo ustanovovat nižší polní prokurátory může tento velitel přenést na jiné velitele jemu podřízené.

(4) Vojenští prokurátoři a jejich náměstký ustanovují se z důstojníků práv v činné službě.

§ 317.

Sídla vojenských prokurátorů.

(1) Sídlo nejvyššího vojenského prokurátora je shodné se sídlem nejvyššího vojenského soudu.

(2) Sídla nižších a vyšších vojenských prokurátorů stanoví ministr národní obrany zpravidla shodně se sídly nižších a vyšších vojenských soudů.

(3) Velitel, u něhož je polní soud zřízen, určuje stanoviště polního prokurátora činného u tohoto soudu.

Oddíl druhý.

Přechodná a zrušovací ustanovení.

§ 318.

Dosavadních předpisů o trestním řízení se užije, jen bylo-li v řízení zahájeném před účinností tohoto zákona ve věci již vydáno rozhodnutí soudu první stolice. Ustanovení tohoto zákona o výkonu rozhodnutí se však užije i na tresty a ochranná opatření, které byly uloženy před účinností tohoto zákona.

§ 319.

(1) Na řízení o obnově trestního stíhání, které bylo pravomocně skončeno před účinností tohoto zákona, se užije ustanovení tohoto zákona. Podmínky pro povolení obnovy se však v takovém případě posuzují podle zákona, který je pro obviněného příznivější.

(2) Jestliže rozhodnutí, proti němuž směřuje návrh na obnovu, vydal v první stolici jiný soud než státní nebo okresní soud, je k rozhodnutí o návrhu na obnovu příslušný ten okresní soud, v jehož obvodu je nebo bylo sídlo takového soudu.

§ 320.

(1) Jestliže trestní stíhání zahájené před účinností tohoto zákona pro čin, který není trestný podle trestního zákona, neskončilo pravomocným rozsudkem, trestní stíhání se v kterémkoli období zastaví. Je-li takový čin přestupkem podle trestního zákona správního, postoupí se věc příslušnému národnímu výboru; dosavadní náklady trestního řízení se stávají součástí nákladů trestního řízení správního.

(2) Bylo-li na žalobu soukromou zahájeno před účinností tohoto zákona trestní stíhání pro čin, který je trestný i podle trestního zákona, převezme prokurátor stíhání.

§ 321.

Kde tento zákon mluví o prokurátoru, rozumějí se tím, pokud z jednotlivých ustanovení nevyplývá jinak, též osoby, které vykonávají jeho pravomoc.

§ 322.

Zákon č. 232/1948 Sb., o státním soudu, se mění takto:

1. § 5 odst. 4 zní:

„Přijmout a zastávat úřad soudce z lidu je občanskou povinností. Odmítnout úřad soudce z lidu nebo se ho vzdát lze jen z důležitých důvodů; rozhoduje o tom ministr spravedlnosti, a jde-li o vojenskou osobu, ministr národní obrany.“

2. § 21 odst. 2 zní:

„Podléhá-li obviněný nebo některý z obviněných jinak vojenské soudní pravomoci, je jedním členem senátu vojenský soudce, není-li vojenským soudcem již předseda. Jedním soudcem z lidu musí být příslušník onoho ozbrojeného sboru, k němuž náleží obviněný; náleží-li spoluobvinění k různým ozbrojeným sborům, budou soudci z lidu povoláni tak, aby každý sbor byl pokud možno zastoupen.“

3. § 23 odst. 1 zní:

„Nejvyšší soud vykonává soudní moc ve věcech, v nichž v první stolici rozhodoval státní soud, v pětičlenných senátech. Podléhá-li obviněný nebo některý z obviněných jinak vojenské soudní pravomoci, musí být dva členové těchto senátů vojenskými soudci činnými u nejvyššího vojenského soudu.“

4. V §§ 2, 3, 4, 10, 12 a 13 se vypouštějí ustanovení týkající se ministra národní obrany, vojenských soudců a jiných vojenských osob.

5. Ustanovení §§ 6, 7, 17 až 20, § 21 odst. 3 a 4 a §§ 24 až 46 se zrušují.

§ 323.

Zákon č. 319/1948 Sb., o zlidovění soudnictví, se mění takto:

1. § 120 zní:

„Dozor nad vězeňskými ústavy.

Dozor nad trestním ústavem a nad krajskou soudní věznicí vykonává krajský prokurátor, v jehož obvodu je ústav nebo věznice. Dozor nad okresní soudní věznicí vykonává okresní prokurátor, v jehož obvodu je věznice.“

2. Ustanovení § 3 odst. 2 věta druhá, §§ 64 až 116 a § 136 se zrušují.

§ 324.

Platnosti pozbývají všechna ustanovení z oboru trestního řízení soudního, zejména:

1. trestní řád uvedený zákonem č. 119/1873 ř. z.,
2. zák. čl. XXXIII/1896, o soudním trestním řádu,
3. zák. čl. XXXIV/1897, kterým se uvádí v život soudní trestní řád,
4. nařízení č. 26/1855 ř. z., jímž se vydává předpis pro výkon soudního ohledání mrtvol,

5. zák. čl. XLIII/1890, o vymáhání a účtování trestních nákladů vzniklých u soudů,
6. zák. čl. XVIII/1907, o změně a doplnění zák. čl. XXXIII/1896, o soudním trestním řádu,
7. zák. čl. XXXIII/1912, o vojenském trestním řádu,
8. zákon č. 131/1912 ř. z., o vojenském trestním řádu,
9. zákon č. 142/1912 ř. z., jímž se mění některá ustanovení trestního řádu,
10. zákon č. 143/1913 ř. z., jímž se doplňuje trestní řád č. 119/1873 ř. z.,
11. zák. čl. IX/1916, o předražování,
12. nařízení č. 41900/1917 I. M. (uh. m. spravedlnosti), o novějším stanovení řádných pravidel urychleného trestního řízení,
13. zákon č. 109/1918 ř. z., o náhradě škody osobám neprávem odsouzeným,
14. zákon č. 318/1918 ř. z., o náhradě škody za vyšetřovací vazbu,
15. zákon č. 89/1918 Sb., jímž se prozatímne mění některá ustanovení vojenského trestního řádu,
16. nařízení č. 101/1919 Ú. n., o vykonávání stopování okresními soudy,
17. zákon č. 263/1919 Sb., kterým se doplňuje trestní řád hledíc k výroku rozsudku o ztrátě práva volebního,
18. zákon č. 442/1919 Sb., o objektivních nálezech v řízení tiskovém,
19. zákon č. 1/1920 Sb., kterým se mění některá ustanovení trestního řádu č. 119/1873 ř. z. a zák. čl. XXXIII/1896,
20. zákon č. 168/1922 Sb., kterým se částečně zrušuje zák. čl. LXIII/1912, o výjimečných opatřeních, a mění některá ustanovení o stanném právu,
21. zákon č. 4/1924 Sb., kterým se doplňuje § 393 trestního řádu č. 119/1873 ř. z.,
22. zákon č. 8/1924 Sb., o trestním řízení konaném podle trestního řádu zák. čl. XXXIII/1896 proti nepřítomným osobám,
23. zákon č. 73/1924 Sb., kterým se mění ustanovení trestních řádů o tom, kdo má právo být posluchačem veřejného hlavního líčení,
24. zákon č. 107/1927 Sb., jímž se mění některá ustanovení trestních řádů a zřizují soudní lékařské rady,
25. zákon č. 181/1927 Sb., o změně některých předpisů o vymáhání a zúčtování nákladů spojených s trestním řízením u soudů na Slovensku,
26. zákon č. 115/1937 Sb., o vojenském polním trestním řízení,
27. zákon č. 33/1940 Sl. z., kterým se zrušují porotní a kmetské soudy a přechodně upravují některé věci v oboru trestního soudnictví,
28. dekret presidenta republiky č. 62/1945 Sb., o úlevách v trestním řízení soudním,
29. dekret presidenta republiky č. 126/1945 Sb., o zvláštních nucených pracovních oddílech,
30. dekret presidenta republiky č. 137/1945 Sb., o zajištění osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluční,
31. nařízení Slovenské národní rady č. 53/1945 Sb. SNR, o úpravě některých trestněprávních otázek souvisejících s obnovením československého právního pořádku a o novelisaci některých ustanovení trestního práva procesního,
32. zákon č. 166/1946 Sb., jímž se mění a doplňují trestní řády,
33. zákon č. 226/1947 Sb., jímž se mění, doplňují a sjednocují některá ustanovení vojenských trestních řádů,
34. zákon č. 23/1948 Sb., o výkonu trestů postihujících majetek, uložených trestními soudy.

§ 325.

Ministr spravedlnosti a ministr národní obrany se zmocňují, aby k provedení tohoto zákona vydali nařízení.

§ 326.

Tento zákon nabude účinnosti dnem 1. srpna 1950; provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.,

též za ministra

Dr. Šrobára

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Kopřiva v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Rais v. r.

Kopecký v. r.,

též za ministra

Dr. Nejedlého

Kliment v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.,

též za ministra **Erbana**

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

PŘEHLED TRESTNÍHO ŘÁDU.

HLAVA PRVÁ. OBECNÁ USTANOVENÍ.

Oddíl první. Základní ustanovení.

Účel zákona	§ 1	Šetření státního, hospodářského a služebního tajemství	§ 4
Úkoly prokurátora a soudu	§ 2	Posuzování předběžných otázek	§ 5
Součinnost úřadů a veřejných orgánů	§ 3	Výjimky z působnosti trestního řádu	§ 6

Oddíl druhý. Vojenské soudnictví.

§§ 7 až 12.

Oddíl třetí. Příslušnost.

Příslušnost státního prokurátora	§ 13	Odnětí a přikázání věci	§ 21
Příslušnost okresního prokurátora	§§ 14 až 16	Dožádání	§ 22
Společné přípravné řízení	§§ 17 až 19	Právní pomoc ve styku s cizinou	§ 23
Příslušnost soudu	§ 20		

Oddíl čtvrtý. Rozhodnutí.

Hlasování senátu	§ 24	Obsah usnesení	§ 28
Způsob rozhodování	§ 25	Oznamování rozhodnutí	§ 29
Obsah rozsudku	§§ 26 a 27	Oprava vyhotovení rozhodnutí	§ 30

Oddíl pátý. Stížnost.

Přípustnost	§ 31	Vzdání se a zpětvzetí stížnosti	§ 34
Oprávněné osoby	§ 32	Rozhodnutí o stížnosti	§§ 35 až 38
Lhůta	§ 33		

Oddíl šestý. Vyloučení prokurátora a soudce.

§§ 39 a 40

Oddíl sedmý. Obviněný a jeho obhájce.

Práva obviněného	§ 41	Zvolený obhájce	§ 44
Zákonný zástupce obviněného	§ 42	Ustanovený obhájce	§§ 45 a 46
Obhájce	§ 43	Oprávnění obhájce	§ 47

Oddíl osmý. Poškozený a zúčastněná osoba.

Poškozený	§ 48	Zákonný zástupce poškozeného a zúčastněné osoby	§ 52
Zajištění nároků poškozeného vzešlých z trestného činu	§§ 49 a 50	Zmocněnec poškozeného a zúčastněné osoby	§ 53
Zúčastněná osoba	§ 51		

Oddíl devátý. Úkony mimo přípravné řízení a jiná obecná ustanovení.

Úkony soudu	§§ 54 až 56	Lhůty	§§ 62 a 63
Úkony prokurátora mimo přípravné řízení	§ 57	Doručení	§§ 64 a 65
Tlumočník	§ 58	Nahlížení do spisů	§ 66
Účast při výslechu	§ 59	Náklady trestního řízení	§§ 67 až 73
Protokol	§ 60	Určení svědeckého, znalečného a tlumočného	§ 74
Podání	§ 61	Pořádkový trest	§ 75

HLAVA DRUHÁ. PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ.

Oddíl první. Průběh přípravného řízení.

Vyhledávání	§ 76	Přerušování trestního stíhání	§ 88
Vyšetřování	§§ 77 až 84	Zastavení trestního stíhání	§ 89
Žaloba	§§ 85 a 86	Postoupení věci	§ 90
Návrh na ochranné opatření	§ 87	Žádost za milost	§ 91

Oddíl druhý. Výslech a vazba obviněného.

Předvolání a předvedení	§ 92	Odevzdání obviněného prokurátoru	§ 100
Výslech	§§ 93 až 95	Rozhodnutí o vazbě	§§ 101 až 105
Důvody vazby	§ 96	Vyžádání obviněného z ciziny	§ 106
Zatčení	§§ 97 a 98	Urychlení řízení ve vazebních věcech	§ 107
Zadržení	§ 99		

Oddíl třetí. Výslech svědka.

Povinnost svědčit	§ 103	Právo odepřít výpověď	§ 111
Předvolání a předvedení	§ 109	Poučení svědka	§ 112
Zákaz výslechu	§ 110	Výslech	§ 113

Oddíl čtvrtý. Výslech znalce.

Přibrání znalce	§§ 114 až 117	Výslech	§ 120
Příprava posudku	§ 118	Vady posudku	§ 121
Poučení znalce	§ 119	Posudek úřadu	§ 122

Oddíl pátý. Ohledání.

Ohledání těla	§ 123	Protokol	§ 126
Vyšetření duševního stavu	§§ 124 a 125		

Oddíl šestý. Vydání a odnětí věcí.

§§ 127 až 130.

Oddíl sedmý. Domovní a osobní prohlídka.

Předchozí výslech	§ 131	Výkon	§ 133
Příkaz k prohlídce	§ 132	Protokol	§ 134

Oddíl osmý. Otevření zásilek.

§§ 135 a 136.

HLAVA TŘETÍ. HLAVNÍ LÍČENÍ.

Oddíl první. Příprava hlavního líčení.

Doručení žaloby	§ 137	Naiřízení hlavního líčení	§§ 140 a 141
Zajištění úspěšného provedení hlavního líčení	§§ 138 a 139	Rozhodnutí v neveřejném zasedání	§ 142

Oddíl druhý. Průběh hlavního líčení.

Veřejnost hlavního líčení	§§ 143 a 144	Přednesení žaloby	§ 149
Přítomnost při hlavním líčení	§ 145	Provádění důkazů	§§ 150 až 157
Nutná obhajoba	§ 146	Závěrečné řeči	§ 158
Řízení hlavního líčení	§ 147	Skončení hlavního líčení	§ 159
Zahájení hlavního líčení	§ 148		

Oddíl třetí. Rozhodnutí v hlavním líčení.

Podklad pro rozhodnutí	§ 160	Zastavení trestního stíhání	§ 166
Rozsudek	§§ 161 až 164	Postoupení věci	§§ 167 až 169
Přerušování trestního stíhání	§ 165	Odročení hlavního líčení	§§ 170 a 171

HLAVA ČTVRTÁ. ODVOLÁNÍ A ODVOLACÍ LÍČENÍ.

Přípustnost a účinek	§ 172	Obecná ustanovení o odvolacím líčení	§ 185
Oprávněné osoby	§§ 173 a 174	Příprava odvolacího líčení	§§ 186 až 189
Lhůta	§ 175	Přednesení návrhů	§ 190
Vzdání se a zpětvzetí odvolání	§ 176	Provádění důkazů	§ 191
Řízení u soudu první stolice	§ 177	Závěrečné řeči	§ 192
Odvolací soud	§ 178	Skončení odvolacího líčení	§ 193
Rozhodnutí odvolacího soudu v neveřejném zasedání	§§ 179 až 184	Rozhodnutí v odvolacím líčení	§§ 194 až 197
		Odročení odvolacího líčení	§§ 198 a 199

HLAVA PÁTÁ. VEŘEJNÉ A NEVEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ.

Oddíl první. Předmět řízení.

Ochranné líčení	§ 200	Změna výměry trestu	§ 204
Zabrání	§ 201	Žádost za milost	§ 205
Podmíněné odsouzení	§ 202	Zaházení odsouzení	§ 206
Nápravné opatření	§ 203		

Oddíl druhý. Veřejné zasedání.

Obecné ustanovení	§ 207	Provádění důkazů	§ 210
Příprava veřejného zasedání	§ 208	Skončení veřejného zasedání	§ 211
Přednesení návrhu	§ 209	Odročení veřejného zasedání	§ 212

Oddíl třetí. Neveřejné zasedání.

§§ 213 až 215.

HLAVA ŠESTÁ. ZMĚNA PRAVOMOCNÉHO ROZHODNUTÍ.

Oddíl první. Stížnost pro porušení zákona.

§§ 216 až 219.

Oddíl druhý. Obnova.

Podmínky	§ 220	Řízení o návrhu na obnovu	§§ 223 a 224
Oprávněné osoby	§ 221	Řízení po povolení obnovy	§ 225
Příslušnost soudu	§ 222		

HLAVA SEDMÁ. ODCHYLKY PRO ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ.

Obecné ustanovení § 226

Oddíl první. Řízení proti mladistvým.

Příslušnost	§ 227	Vyloučení veřejnosti	§ 233
Zjištění poměrů mladistvého	§ 228	Hlavní a odvolací líčení a veřejné zasedání	§ 234
Vazba	§ 229	Ochranná výchova	§ 235
Zastavení trestního stíhání	§ 230	Osoby oprávněné podat opravdné prostředky	§ 236
Nutná obhajoba	§ 231	Společná ustanovení	§ 237
Příprava hlavního a odvolacího líčení a veřejného zasedání	§ 232		

Oddíl druhý. Řízení proti uprchlému.

§§ 238 až 241.

Oddíl třetí. Řízení o vydání do ciziny.

Předběžné šetření	§ 242	Zatčení a vazba	§ 245
Rozhodnutí soudu	§ 243	Rozšíření vydání na jiný trestný čin	§ 246
Povolení a provedení vydání	§ 244		

Oddíl čtvrtý. Řízení za stanného práva.

Vyhlášení stanného práva	§ 247	Stanné řízení	§§ 249 a 252
Účinky stanného práva	§ 248	Zrušení stanného práva	§ 253

Oddíl pátý. Polní řízení.

Obecná ustanovení	§§ 254 až 256	Řízení v prostoru válečných operací	§ 261
Příslušnost polního prokurátora	§ 257	Řízení o milosti	§ 262
Řízení před jediným soudcem	§ 258	Stanné právo	§ 263
Obhájce	§ 259	Postup při vyhlášení a zrušení polního řízení	§§ 264 a 265
Příprava odvolacího líčení	§ 260		

HLAVA OSMÁ. VÝKON ROZHODNUTÍ.

Vykonalnost rozhodnutí § 266

Oddíl první. Výkon trestů a ochranných opatření.

Obecné ustanovení	§ 267	Výkon nápravného opatření	§§ 280 a 281
Výkon trestu smrti	§§ 268 až 270	Výkon trestu propadnutí jmění	§§ 282 až 287
Výkon trestu odnětí svobody		Výkon trestu peněžitého	
Nářízení výkonu trestu	§ 271	Vyzvání k zaplacení trestu	§ 288
Odklad výkonu trestu	§§ 272 a 273	Odklad výkonu trestu a jeho splacení	§ 289
Přerušeni výkonu trestu	§§ 274 a 275	Exekuční vymáhání	§§ 290 a 291
Upuštění od výkonu trestu	§ 276	Vymáhání trestu na zúčastněné osobě	§ 292
Odklad a přerušeni výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojenských osob	§ 277	Nářízení výkonu náhradního trestu	§ 293
Podmíněné propuštění	§ 278	Výkon uveřejnění rozsudku	§ 294
Zařazení do tábora nucené práce	§ 279	Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy	§ 295

Oddíl druhý. Výkon některých jiných rozhodnutí.

Výkon vazby	§ 296	Vymáhání pokuty	§ 297
-----------------------	-------	---------------------------	-------

Oddíl třetí. Odškodnění za vazbu a za trest.

§§ 298 až 301.

HLAVA DEVÁTÁ. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.

Oddíl první. Prozatímní organizace vojenského soudnictví.

Vojenské soudy	§ 302	Funkční období soudců z lidu	§ 309
Zřizování a zrušování vojenských soudů	§ 303	Přísaha soudců z lidu	§ 310
Nejvyšší vojenský soud	§ 304	Složeni senátu	§§ 311 až 314
Náčelník vojenského soudu	§ 305	Vojenští prokurátoři	§ 315
Vojenští soudcové	§ 306	Ustanovování vojenských prokurátorů	§ 316
Přísaha vojenských soudců	§ 307	Sídla vojenských prokurátorů	§ 317
Soudcové z lidu	§ 308		

Oddíl druhý. Přejídná a zrušovací ustanovení.

§§ 318 až 326.